

*Byl pozdní večer – první máj –
večerní máj – byl lásky čas.
Hrdliččin zval ku lásce hlas,
kde borový zaváněl háj.
O lásce šeptal tichý mech;
květoucí strom lhal lásky žel,
svou lásku slavík růži pěl,
růžinu jevil vonný vzdech.
Jezero hladké v křovích stinných
zvučelo temně tajný bol,
břeh je objímal kol a kol;
a slunce jasná světů jiných
bloudila blankytnými pásky,
planoucí tam co slzy lásky.*

Karel Hynek Mácha, Máj

Noc s Andersenem 2023

Ze 14. na 15. dubna 2023 se uskutečnila v Městské knihovně Horšovský Týn 21. Noc s Andersenem. V pátek v 17 hodin jsme v knihovně přivítali 11 mladých čtenářů ze 4. a 5. tříd Základní školy v Horšovském Týně.

Nejprve jsme vyrazili na zámek, kde nás přivítala služebná Bětka a zdejší mnich nám vyprávěl pověst o paní Ziguně, kterou zde její manžel zaživa zardil. Od té doby bloumá jako duch po zámku a doufá, že konečně dojde odpočinku. Děti měly možnost pokusit se ji vysvobodit podepsáním vysvobozovací listiny, umístěné ve zdejším sklepení. Na nádvoří děti také soutěžily ve shazování plechovek, slalomu s knihou a pojmenovávání osobností.

Poté se nás ujal zdejší kastelán a provedl nás zámkem, až do zdejší zámecké knihovny. Při prohlížení vzácných knih nám přišla Bětka oznámit, že přijel vzácný host. Byl to sám pan spisovatel Hans Christian Andersen, který dětem vyprávěl o svém životě. Každý z našich nocležníků měl pak možnost napsat pohled z Noci s Andersenem, který po cestě zpět do knihovny vhodil do poštovní schránky.

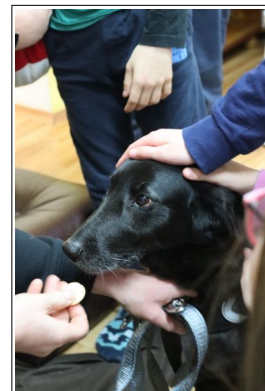

Po návratu do knihovny děti čekaly další soutěže, zaspívaly si s naším pomocníkem Filipem a pak už se připravily ke spaní. Ještě předtím měly možnost vyprávět ostatním o své oblíbené knize.

Ráno je čekalo setkání s paní Martinou ze spolku Tlapky v naději, která se stará o chod útulku pro psy v Horšovském Týně. Přišla s ní i čtyřnohá současná obyvatelka útulku Aiša. Nakonec nastal čas se s dětmi rozloučit. Přišel i pan starosta a každý účastník obdržel malý dárek.

Děkujeme pomocníkům, kteří s námi na letošní Noci s Andersenem spolupracovali: Filipu Vrbovi a Yvetce Cihlářové, fotografce Míše Janovcové, zástupcům divadelního ochotnického spolku Vlastě Langové, Michalu Pivoňkovi a Richardu Kolkovi a kastelánovi Janu Rosendorfskému.

Děkujeme také Martině Gilchové ze spolku Tlapky v naději a panu starostovi Ing. Josefu Holečkovi. Děkujeme Městu Horšovský Týn, státnímu zámku Horšovský Týn, Informačnímu centru Horšovský Týn a spolku Tlapky v naději.

První máj, lásky čas

zdroj: istock.com, wikipedie, České lidové a církevní tradice (Alena Vondrušková)

První máj je spojovaný s romantikou, láskou, milováním, erotikou a plodností a v tomto duchu se odvíjejí i všechny lidové tradice, zvyky a obyčeje, které s ním souvisejí. První máj je v západní kultuře jarní svátek zamilovaných, slavený 1. května.

Starší podoba svátku je zpravidla zastíněna oslavami Svátku práce nazývaného též První máj. První máj také úzce souvisí se slavnostmi konanými v jeho předvečer jako je české pálení čarodějnic, v německy mluvících zemích Valpuržina noc, ve Skandinávii gaelský Beltaine a stavění májek. V římskokatolickém prostředí se celý květen konají májové pobožnosti k poctě Panny Marie.

V Česku je první máj tradičně chápán jako svátek zamilovaných a celý květen jako měsíc lásky. S tímto pojetím je tradičně spojena především noc předcházející prvnímu květnu zahrnující stavění a hlídání máje, vylévání cestiček z hašeného vápna smíšeného s vodou mezi domy milenců a malování vápnem srdcí a nápisů na jejich vrata.

Na první máj se také líbají zamilované páry pod rozkvetlým stromem. Podle etnografky Kláry Posekané se nejedná o starý zvyk, mohl vzniknout okolo počátku 20. století a pravděpodobně v městském prostředí, snad v souvislosti s Karlem Hynkem Máchou a Petřínem. Za vhodný strom bývá nejčastěji považována třešeň, višně, jablono či bříza.

V tento den či předcházející se také koná studentská slavnost majáles.

filipojakubská noc

Měsíc lásky začíná už filipojakubskou nocí, kdy se z dubna stává květen. Tahle noc je asi z celého roku nejmagičtější, vládnu jí čarodějnice, které se na koštěti slétávají na svůj sabat, tajné shromáždění na pustých místech. Ochrana před nimi může být různá, dobře poslouží pověsit nad vchod domu či bytu snítku rozmarýnu nebo dobromysli. Nezbytné byly ochranné ohně. Muži postavili velkou hranici, ženy ze starých hadrů vyrobily figurínu čarodějnice, kterou daly na vršek. Po setmění hranici i s čarodějnicí zapálili.

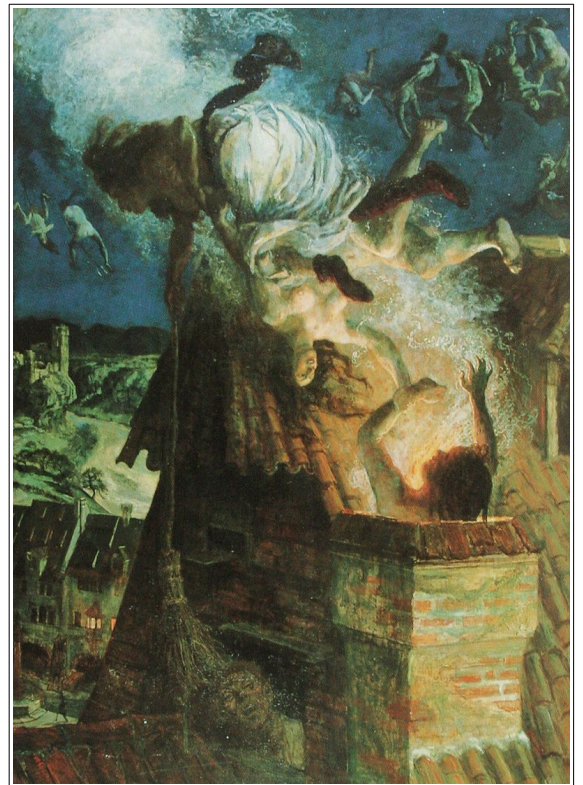
Pálení čarodějnic či filipojakubská noc je lidový zvyk spojený s pálením ohňů a vírou v čarodějnice, který se odehrává v noci ze 30. dubna na 1. května. Pod názvem Valpuržina noc je slaven také v německy mluvících zemích a Skandinávii. Pálení čarodějnic a Valpuržina noc jsou často ztotožňovány s gaelským svátkem Beltain či s židovským svátkem Lag ba-omer ve stejném období.

Zvyk pálení ohňů v předvečer prvního máje není zmiňován v žádných staročeských pramenech a podle Čenka Zírta vznikl pod německým vlivem. Už v polovině 19. století však byl tento zvyk zakazován jako pověrečná praktika, stejně tak nemohl probíhat během druhé světové války, kdy bylo zakázáno pálit venkovní ohně. Problematický byl i pro komunistický režim, během kterého existovala snaha filipojakubské ohně přejmenovat na „vatry míru“. Na mnoha místech Česka tak pálení čarodějnic zaniklo.

O podobě této události na počátku 20. století píše James Frazer: „V Čechách v předvečer prvního máje zapalují mladí lidé ohně na kopcích a na vršcích, na rozcestích a na pastvinách a tančí kolem nich. Přeskakují žhnoucí oharky nebo dokonce skáčou přes plameny. Obřad se nazývá ‚pálení čarodějnic‘. Na některých místech bývá zvykem na hranici upalovat loutku představující čarodějnici. Musíme si připomenout, že první máj je proslulá Valpuržina noc a všude v povětří je plno neviditelných čarodějnic na pekelných pochůzkách.“

Dalším typickým zvykem bylo metání zapálených košťat do vzduchu a nošení jejich ohořelých částí do domů pro ochranu. Kromě toho se v souvislosti s nadcházejícím prvním májem stavěla májka, uklízelo se hospodářství a chlévy a umísťovaly se větvičky do oken za účelem ochrany.

Podoba pálení čarodějnic na počátku 21. století si zachovává řadu rysů pocházejících z minulosti,

Walpuržina noc, Albert Welti, 1897.

zároveň však došlo k řadě změn. Odlišná je především funkce, původní sociální, ochranný a náboženský význam byl nahrazen funkcí zábavnou a společenskou. Pálení čarodějnic probíhá jak v rámci rodiny, sousedů či přátel, tak jako organizovaná akce. Především městské a organizované akce někdy mívají charakter jakéhosi „čarodějnického karnevalu“. Existují i komerční akce svázané s tímto zvykem jako Čarodějáles nebo freetekno festival Czarotek.

Příkladem proměny zvyku může být přežívající ústřední role ohně, který je však v některých případech upozadován a hlavní dění probíhá stranou od něj. Oheň také ztratil svou magickou funkci zajišťující ochranu a prosperitu. Také již není nutným zvykem oheň zapalovat na kopci. Dále zanikl zvyk házení zapálených košťat do vzduchu. Zvyk upalovat figurínu čarodějnice však přetrval či byl znovu vynalezen.

Množství zapálených vater je viditelné na satelitních snímcích amerického Národního úřadu pro oceán a atmosféru pořízených z výšky 850 kilometrů.

polibek pod rozkvetlým stromem

Prvomájové líbání pod rozkvetlou třešní, jabloní či jiným stromem je rozverně romantický zvyk, který se určitě vyplatí udržovat a dodržovat. Tahle doslova zázračná pusa totiž ženám slibuje celoroční krásu, zdraví, lásku a zamilovanému páru zajišťuje plodnost.

Líbací tradice ale není nijak stará, jelikož ještě v 19. století nebylo možné, aby si zamilovaní projevovali svou náklonnost polibkem na veřejnosti. Polibek byl považován za velmi intimní projev lásky. Pusy pod rozkvetlým stromem nejspíš přišly až s úspěchem Máje Karla Hynka Máchy.

prvomájová koupel

Kdo touží být mladší, přitažlivější a svěžejší, měl by se 1. května vykoupat nahý v tekoucí vodě, tedy v řece nebo v potoce.

obecní máj

Už ve středověku stávaly od rána na návších i náměstích máje – nazdobené kmeny vysokých stromů. A čím vyšší, tím lepší.

Kromě obecních vztyčovali svobodní chlapi své osobní malé májky (většinou pentlemi ozdobené mladé napučené břízky) před okny dívky, které chtěli vyjádřit svou náklonnost a okouzlit ji.

Když se děvče hodně líbilo, nápadníci se ve stavění májek u jejího domu předháněli a vzájemně si je ničili. A chudák holka, které májku pod okny nikdo nepostavil, ta byla terčem posměchu. Ve středověku dokonce znamenala májka postavená pod okny soudem závazný příslib manželství.

Kdysi měla na postavení májky nárok jenom dívka počestná. Znamením hanby byl věchet naražený na hůl nebo prázdná bečka, které symbolizovaly, že dívka už není panna. V jiných vesnicích stavěl chlapec májku pod oknem té, s níž už „něco měl“. Původně máje představovaly strážce, kteří chránili vesnici či město před démony a zlými duchy, ovšem byly i symbolem lásky a milování.

Mnohde se tenhle májový rituál drží dodnes. Kmen smrku, jedle nebo borovice místní zdatní muži dohladka oloupou nebo do kůry vyřežou ornamenty, většinou spirály. Vršek stromu pak dívky a ženy ozdobí věncem ze zelených větvíček (symbol panenství dívek v obci), fábory, stuhami a pentlemi, někde nechybí lahvičky s pálenkou.

Oblíbenou kratochvílí svobodných mládenců je snaha pokácet, nebo dokonce odcizit máje v sousedních vsích, a získat tak pro sebe symbolické panenství děvčat. Kácení a nedej bože uloupení máje provázejí bitky a šarvátky, mnohdy i velmi krvavé. Dodnes je šílenou potupou, když mladí muži svou máj nedokážou před přespolními uhlídat.

chodníčky lásky

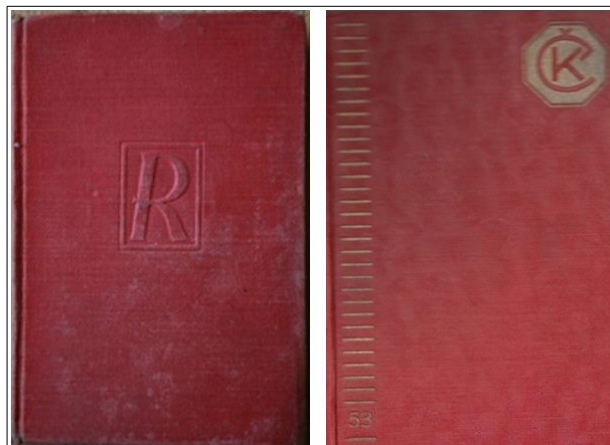
Další romantickou tradicí jsou v některých krajích chodníčky lásky. Cesty a cestičky, které spojovaly chalupy, kde mladí milenci s rodiči bydleli, ještě před rozbrzkem zamilované dvojice vysypávaly pilinami, pískem nebo vápnem, aby tak daly všem ve vsi najevo, že se milují. Na prvního máje se tak všichni ve vesnici dozvěděli, kdo s kým chodí. Pokud však měl pár problémy a jeden z partnerů se dopouštěl nevěry, mohl kdokoliv, kdo o tom věděl, vysypat cestičku z domu za milenkou. O nevěře pak rázem věděla celá vesnice.

svatba v květnu

I když je květen měsícem lásky a jeho první den vítáme žhavými polibky, svatbám se naši předci obloukem vyhýbali. K májovým svatbám se totiž váže pořekadlo: Svatba v máji, do roka máry. Protože kdysi se předpokládalo, že žena hned po svatbě přijde do jiného stavu a dítě by tak přivedla na svět v únoru. A koncem krutého zimního období, kdy už docházely zásoby potravin, mnohdy neměla ani matka, ani dítě velkou naději na přežití.

Romány pro ženy, červená knihovna

Červená knihovna je český název pro druh literatury určený především ženám a řazený do tzv. brakové literatury. Původně šlo o název edice románů pro ženy v červených plátěných vazbách s protlačeným R ve středu horní desky, nebo s emblémem ČK v jejím pravém horním rohu, vydávaných ve 20. a 30. letech dvacátého století akciovou společností Rodina (celkem v této podobě vyšlo 104 svazků). Jejím protipólem byla tzv. Modrá knihovna, ve které vycházely kovbojky a detektivky. Název této edice byl pak zobecněn jako žánrové označení. S červenou knihovnou úzce souvisí dívčí romány, určené dospívajícím dívkám, protože tyto dva žánry se často překrývají.

Vazby knih z edice Červená knihovna.

Díla zařazovaná do žánru červené knihovny bývají sentimentální, podbízivé a až k slzám dojímaví konvenční milostné příběhy, jejichž hlavním smyslem je šťastný konec. Děj bývá často umístěn do atraktivního prostředí (šlechtické zámky, prostředí bohatých rodin i cizokrajné země). Postavy jsou zredukované na citovou složku a procházejí trnitou cestou strastí a utrpení k závěrečnému štěstí. K základním schématům červené knihovny patří zmatky dívčích srdcí, láska setkávající se s nástrahami a šťastný konec, když jsou nástrahy překonány. Děj bývá poměrně jednoduchý a je vyprávěn nepřiliš náročným jazykem. Objevují se v něm také záporní sokové a sokyně, dcery z lepších rodin a jejich nic nechápající rodiče i chudé dívky, do kterých se zamiluje bohatý nápadník. Postavy v těchto dílech jsou černobílé a jejich psychologie je nepropracovaná.

Česká literární teoretička Dagmar Mocná rozlišuje tři typy fabule červené knihovny:

- fabule sociální – příběhy milenců pocházejících z různých společenských vrstev
- fabule nelásky – příběhy o tom, jak se nechuť či dokonce nenávisť dvou jedinců promění v hlubokou a trvalou lásku
- fabule vzestupu – příběhy o tom, jak se chudá a nevýrazná dívka vypracuje v samostatnou a úspěšnou mladou ženu, čímž získá obdiv mužů

Konvenční milostné příběhy pro ženy začaly vznikat v průběhu 19. století v době, kdy docházelo k rozkvětu dalších druhů triviální literatury, jako byly například kolportážní romány (dílo vydávané v sešitech na pokračování), ale jejich zdroj je možno nalézt již v sentimentálních románech období preromantismu (Samuel Richardson) a v obrozeneckých povídkách Magdaleny Dobromily Rettigové, Věnceslavy Lužické, Karoliny Světlé a její sestry Sofie Podlipské.

K průkopnicím červené knihovny v Německu patřily Eugenie Marlittová, Hedwiga Courthsová-Mahlerová a Emmy von Rhoden, jejíž román *Der Troztkopf* (1885) sehrál velkou roli v rozvoji českých dívčích románů a románů pro ženy. Zaujal totiž českou spisovatelku Elišku Krásnohorskou natolik, že jej roku 1899 přepracovala, vydala pod názvem *Svéhlavička* a dopsala k němu tři vlastní pokračování.

Ke skutečnému rozmachu červené knihovny došlo v české literatuře až v období mezi dvěma světovými válkami, ve kterém začaly vycházet edice románů pro ženy, především již zmíněná Červená knihovna, která vycházela v letech 1928-1937. Příběhy pro ženy ale nevycházely jen knižně, ale také v časopisech a sešitech, jako byly *List paní a dívek*, *Hvězda československých paní a dívek*, *Pražanka*, *Večery pod lampou* nebo *Čtení pro ženy*. Vycházely jak překlady zahraničních autorů, tak i produkce česká (Vlasta Pittnerová, Popelka Biliánová, Bohumil Zahradník-Brodský, Maryna Radoměrská, Vlasta Javořícká, Jaromíra Hüttlová, Marie Kyzlinková). Po komunistickém převratu v roce 1948 zavládla v oblasti literatury tvrdá cenzura, která se týkala i červené knihovny. V jejím důsledku prakticky celý žánr zanikl.

K novému rozkvětu červené knihovny došlo až po pádu komunistického režimu roku 1989. Začaly vycházet reedice dřívějších nejpobulárnějších knih, objevily se snahy o obnovení úspěšných edic (Večery pod lampou). Začaly se vydávat tzv. harlequinky (paperbacky o lásce původem z Kanady) a knihy známých zahraničních autorek (Rosamunde Pilcherová). Vznikla rovněž i nová česká produkce (Simona Monyová, Bára Nesvadbová, Irena Obermannová).

Červená knihovna aneb Věčné příběhy o lásce

zdroj: Právo, Blanka Kovaříková

Kdy se vlastně zrodila červená knihovna? Název pro druh pokleslé literatury určený ženám a vyprávějící o lásce ve všech podobách dostala díky edici Červená knihovna.

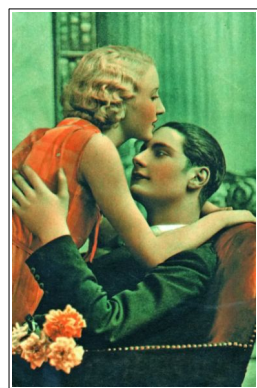
„Jeho úst se zmocnila žádostivost a ji zradilo vlastní tělo, rozhořela se v ní sladká, dosud nepoznaná touha, když pocítila, jak je vzrušený...“ tak nějak vrcholí jeden z tisíců romantických příběhů. Za první republiky byl ale jednoznačným vyvrcholením nikoli sex, ale kýžený sňatek zamilované dvojice.

Kde se ale tento typ knížek vlastně vzal? Počátek lze najít v českých překladech německých romancí, které se k nám dostávaly už na konci 19. století. Nejznámějším případem je série románů o Svěhlavičce, polosirotkovi Zdence, spisovatelky Elišky Krásnohorské.

Ta kdysi v Německu objevila knížku Tvrdohlavá Bětka, kterou napůl přeložila, napůl přepsala, a když se dobře prodávala (až do současnosti vyšla v deseti vydáních), připsala úspěšná pokračování Svěhlavička nevěstou, Svěhlavička ženuškou a Svěhlavička babičkou.

Nejprodávanější autorkou první republiky se stala Vlasta Javořícká, která má na kontě celkem 240 knih, přičemž část produkce tvoří zamilované románky. Její typická hrdinka se obětuje, aby pomohla vlastní rodině, a volí manželství z rozumu. Přesto se do partnera nakonec zamiluje „čistší, ušlechtlejší láskou“. Další úspěšnou spisovatelkou byla Maryna Radoměřská, která se dočkala i úspěšných filmových adaptací svých děl.

V koktejlu zvaném červená knihovna nesmí chybět několik základních ingrediencí: láska, nástrahy a šťastný konec. Někdy vyprávění začíná zamilovaným párem, kterému jsou do cesty postaveny nečekané nástrahy, a když už to vypadá beznadějně, šťastně je společně překonají.

Jindy se naopak ti dva zpočátku upřímně nesnášejí, aby v sobě po nějakém čase našli zalíbení a společně dospěli k oltáři. Děj nesmí být složitý, musí se číst tak plynule, jako když jdete ze schodů. Nesmí být psán ani náročným či příliš specifickým jazykem – jakákoliv autorská osobitost je na škodu.

Existuje i škála nevhodnějších kulis, v nichž se příběh odehrává. Láska se dobře vyznává u hořícího krbu, na rozkvetlé louce nebo na pláži za šumění moře. Lehké škádlení není zakázáno, stejně jako výskyt záporných soků a sokyní, případně nechápajících rodičů, kteří chtějí hlavním hrdinům štěstí překazit. Štěstí se často vyskytuje i v názvech románek: Štěstí vstříc, Utrpením ke štěstí, Štěstí na inzerát; výstižný je i Nebezpečný polibek, Její srdce, Svůdná čarodějka či Vášnivá touha.

Jeden z jejích nejúspěšnějších kousků Světlo jeho očí vycházel v časopise Hvězda v období, kdy se začal natáčet stejnojmenný film. A co víc, redakce dodala do filmu i trojici svých čtenářek Mary Šlégrovou, Lídu Ondrovou a Růženu Bačákovou, aby si v něm zahrály menší role. Film režiséra Václava Kubásky zdaleka nedosahoval kvalit předlohy, ale stal se hitem roku 1936 a z představitelky hlavní role Zity Kabátové udělal přes noc hvězdu.

Podle románů Radoměřské bylo natočeno celkem pět filmů a většina se dočkala i dramaturgie na divadelních prknech. Autorka ovšem rámeček červené knihovny často přesahovala, neboť psala i o naléhavých životních problémech a byla mistryní zápletek. Důkazem je právě Světlo jeho očí, tištěné ve 33 pokračováních, kdy čtenářky Hvězdy nedokázaly do poslední chvíle odhadnout – na rozdíl od filmu – jak příběh dopadne.

Za války dílka červené knihovny přinášely nově sešity Večery pod lampou, které obsahovaly vedle románů i krátké články, křížovky a recepty. Po Únoru 1948 zmizel tenhle žánr na dlouhých 40 let. Symbolicky jej ještě stihl zparodovat režisér Martin Frič ve svém filmu Pytlákova schovanka, aby na chvíli vrátil do hry i idoly Hanu Vítovou a Oldřicha Nového. Vítová se pak musela uklidit do přítmi kabaretu a Nový navléci v dalším filmu montérky...

Návrat sladkého kýče nastal až po listopadu 1989, kdy se jednak začaly objevovat reedice nejpobulárnějších českých autorek a zároveň k nám pronikly tzv. harlequinky, útlé brožované knížky o lásce, původem z Kanady. V roce 1949 si Richard Bonnycastle založil v Ottawě nakladatelství Harlequin, v němž vydával knihy amerických a britských spisovatelů – od detektivek a westernů přes klasické romány až po kuchařské knihy. Teprve osm let po vzniku společnosti začal na popud své manželky vydávat také romantické příběhy pro ženy a od roku 1964 se už zaměřil jen na ně. Tehdy jistě netušil, že se dostane k tak astronomickým číslům, jako je 130 miliónů knih prodaných po světě za jediný rok.

Harlequinky mají pevně daný koncept. Jsou to klasické romantické příběhy pro ženy, které vyprávějí o pomalu objevovaném vztahu mezi mužem a ženou, jenž končí svatbou nebo slibem věčné lásky. Liší se pouze v detailech.

Zatímco Romance nabízejí klasické příběhy s důrazem na rodinné vztahy, něžnou lásku a ryzí city, červená edice Desire má dramatičtější zápletky, hrdinové se fyzicky přitahují a teprve pak se začne odvíjet vztah, plný osudových zvrátů, aby nakonec zjistili, že bez sebe nemohou být.

Edice Sladký život přináší vášnivé příběhy charismatických hrdinů z mezinárodního prostředí společenské smetánky a Historické romance se odehrávají na pozadí historických událostí. V Čechách je mnoho žen, které harlequinky po léta sbírají a vytvářejí dokonce diskusní kluby na internetu.

Kdo dnes čte červenou knihovnu?

Nejsilnější skupinu u nás tvoří čtenářky středního věku bez ohledu na vzdělání. Jsou mezi nimi velmi vytížené ženy, které nemají čas na dlouhé čtení, potřebují vypnout, vyčistit si hlavu, uniknout ze stresu.

U nerealistického světa odpočívají od toho ryze realistického. Brakové knížky si nejčastěji přibalují do kufrů při cestě na dovolenou nebo do lázní, vytahují je ale i z kabelek v čekárnách u doktora.

Ty nešťastnější si dokážou vychutnat pyžamový den, kdy si čtou celý den v posteli, případně večer ve vaně. Často si ženy kompenzují nedostatek citu a vášně ve svém životě prostě tím, že si o něm čtou a sní.

Červenou knihovnu dnes suplují velmi dobře některé televizní seriály. Vždyť co jiného jsou Rodinná pouta, Pojišťovna štěstí nebo Ordinance v růžové zahradě než kýčovitě příběhy o lásce a všech jejích peripetiích?

List paní a dívek

List paní a dívek byl prvorepublikový a protektorátní časopis určený pro ženy.

Časopis List paní a dívek vydávalo týdně nakladatelství Rodina od listopadu 1924. Pro Prahu a nejbližší okolí vycházel List paní a dívek s titulem Pražanka, List paní a dívek (od roku 1925); pro Moravu byla tištěna mutace Moravanka, List paní a dívek a pro Slovensko Slovenka (1930-1935).

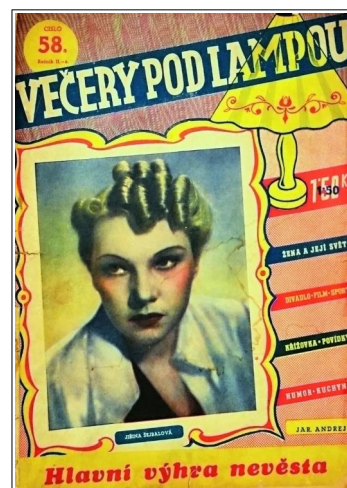
Časopis si nekladal vysoké cíle, jeho významnou stálou částí byly povídky a romány na pokračování a poradna pro čtenářky. Cena 1 Kč byla ve srovnání s konkurencí příznivá. (Přímý konkurent – časopis Hvězda československých paní a dívek – sice stál 90 haléřů, ale týdeník Pestrý týden 2,80 Kč a společenský magazín Eva 3 Kč.)

Úspěšný byl komiksový seriál pro děti Punt'a, který vycházel v nedělní příloze. Jeho úspěch byl znásoben samostatným sešitovým vydáním pod názvem Veselé i smutné osudy rozpustilého psíka Puntí. Ten vycházel od roku 1935, zpočátku nepravidelně, od čísla 7/1935 měsíčně. Celkem vyšlo 140 čísel; vydávání bylo přerušeno nacisty v roce 1942 (v tom roce ještě vzniklo 17 čísel).

Časopis List paní a dívek vydával Artur Vaňous (1888-1968) ve svém nakladatelství Rodina. Předtím pracoval v nakladatelství Melantrich, kde vznikl původní nápad časopisu pro ženy (Hvězda československých paní a dívek); Arturu Vaňousovi se však podařilo zahájit vydávání konkurenčního Listu paní a dívek zhruba o rok dřív. Německou verzi časopisu vydával Artur Vaňous pod názvem Frauenfreude-Mädchenglück ve svém druhém nakladatelství Stella.

S nakladatelstvím Rodina je spojena spisovatelka Fan Vavřincová (1917-2012). Do Listu paní a dívek přispívala od roku 1936 pod svým vlastním jménem Věra Němotová a v letech 1936-1938 byla jeho redaktorkou.

List paní a dívek vycházel do února 1943. Nakladatel Artur Vaňous byl zatčen gestapem v roce 1942.

Věčery pod lampou lákaly čtenářky na známé tváře – v tomto případě na Jiřinu Šejbalovou.

Od 27. února do 4. dubna 1943 byl cíleně napadán v téměř každém čísle antisemitského týdeníku Arijský boj. Přežil věznění v Buchenwaldu a Osvětimi, po návratu do vlasti mu byl majetek znárodněn. Emigroval a zemřel v roce 1968. Do vlasti se již nevrátil.

Se zánikem Listu paní a dívek zaniká v roce 1943 i nakladatelství Rodina.

Po válce už vydávání Listu paní a dívek nebylo obnoveno.

Hvězda československých paní a dívek

Hvězda československých paní a dívek (dále jen Hvězda) byl prvorepublikový a protektorátní časopis určený pro ženy. Později vycházel pod jinými (podobnými) názvy.

Myšlenka vydávat časopis pro ženy vznikla v nakladatelství Melantrich. Hvězda se stala velmi úspěšným projektem. Po Večerním Českém slovu se stala nejmasovějším titulem Melantrichu.

První číslo Hvězdy vyšlo v prosinci 1925 v nákladu 100 000 výtisků a bylo distribuováno bezplatně. Následně vycházela Hvězda v nákladu přes 100 000 výtisků týdně, později až 240 000.

Stejně jako konkurenční List paní a dívek si Hvězda nekladla vysoké cíle. Její významnou stálou částí byly povídky a romány na pokračování a poradna pro čtenářky. Cena 90 haléřů byla ve srovnání s konkurencí příznivá.

Název časopisu se měnil, v souvislosti se změnami státoprávního uspořádání, takto:

- Hvězda československých paní a dívek 1925-1938
- Hvězda českých a slovenských paní a dívek 1938-1939
- Hvězda 1939-1940
- Hvězda českých paní a dívek 1940-1945

Válečné události ovlivňovaly obsah. Rady jak ušetřit a jak vyjít s potravinami byly běžnou součástí protektorátních vydání. Od roku 1940 ustávají reportáže ze zahraničí. Od roku 1942 byla v každém čísle věnována celá strana zprávám z Říše; časopis také vystupoval útočně proti Spojencům. Často byly zveřejňovány články o německé ženě jako příkladu ženám českým. Zatímco vydávání konkurenčního Listu paní a dívek bylo zastaveno v roce 1943, Hvězda vycházela až do konce Protektorátu.

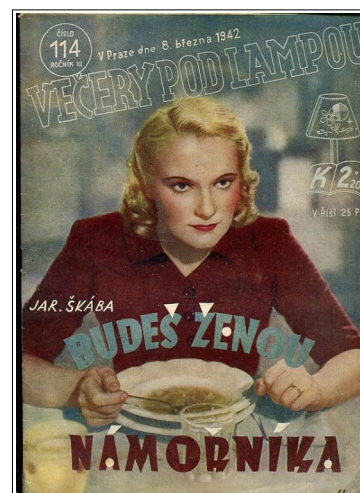
Poslední číslo časopisu Hvězda českých paní a dívek vyšlo s datem 4. května 1945 a vydávání již nebylo obnoveno. Po osvobození začal první český časopis pro ženy Vlasta vycházet v lednu 1947.

Večery pod lampou

Večery pod lampou (1940-1944) byla sešitová románová edice nenáročných milostných příběhů pro ženy, které lze zařadit do žánru tzv. červené knihovny. Edici vydával pražský tiskový koncern Tempo radikálně nacionalistického politika Jiřího Stříbrného, ve kterém vycházel hlavně bulvární tisk. Večery pod lampou vycházely týdně, a to každou středu, v druhém ročníku každou neděli. Vedoucím redaktorem edice byl spisovatel dobrodružných románů František Frolík, od srpna roku 1942 Zdeněk Šafránek. Kromě hlavního románu a krátkých povídek obsahoval každý sešit ještě stránku anekdot a kresleného humoru, čtenářskou korespondenci, kulturněhistorické medailony osobností české historie a doprovodné publicistické rubriky zabývající se filmem, operetou, kabaretem, kosmetikou i zdravotní péčí, čímž se edice stávala zároveň časopisem. Ve Frolíkových antisemistických komentářích se ale projevovala ideová orientace vydavatele tíhnoucího k fašismu.

Na přední straně obálky se nejprve objevovaly kolorované fotografie známých filmových či divadelních osobností, později ilustrace k titulnímu románu svazku. Na zadní straně obálky byly uveřejňovány fotografie domácích a zahraničních umělců, nebo reprodukce obrazů z konce 19. a začátku 20. století. Samotné romány byly ilustrovány výtvarníky, kteří pracovali i pro další sešitové edice.

Celkem v edici vyšlo 177 číslovaných sešitů. První svazek edice vyšel 3. ledna roku 1940 a obsahoval román Olgy Fajerové Děvče odnikud, poslední číslo je z 27. srpna roku 1944 s románem Marie Voříškové Tvář pod závojem. Další vydávání edice bylo 1. září 1944 úředně zastaveno v rámci tzv. totální mobilizace protektorátního hospodářství, která přinesla zákaz tisku veškeré zábavné četby.

Od roku 1990 do roku 2002 vydávalo románové sešity s tímto označením nakladatelství Ivo Železný. Od roku 2008 vychází tato edice v brněnském nakladatelství MOBA, které v ní vydává především díla přeložená z němčiny.

Královny a králové české červené knihovny

Před obdobím první republiky patří k předchůdkyním červené knihovny Věnceslava Lužická (1832-1920) nebo Popelka Biliánová (1862-1941). K průkopnicím tohoto žánru patří rovněž Vlasta Pittnerová. Mnohé náměty mohla čerpat ze svého života, kdy ji otec provdal za staršího vdovce se dvěma dcerami. Domácnost nezvládala, a tak ji muž bil. K útěku se odhodlala po dlouhých 10 letech.

V období první republiky se u nás stává mistryní tohoto žánru Vlasta Javořická, která začíná psát z existenčních důvodů, když jejímu manželovi krachuje podnikání. Neustává v něm ani v lepších časech a její kariéře učiní přítrž až rok 1948.

Další velké jméno prvorepublikové červené knihovny zní Maryna Radoměrská (1906-1993). Ta se dočkala dokonce úspěšných filmových adaptací svých knih. Klasikou se stává film Světlo jeho očí (1936) o náhle oslepnuvším synovi bohatého továrníka, který udělal hvězdu z herečky Zity Kabátové (1913-2012). Ta se v něm objevuje v roli obětavé ošetřovatelky.

Červená knihovna však není jen doménou ženských autorek. Angažují se v ní i muži. Zatímco spisovatelky umožňují zasnít se nad příběhem plným lásky, spisovatelé jsou přímější a vnášejí do románů erotické napětí. Quido Maria Vyskočil (rozený Antonín Ludvík Vyskočil) vnesl do oddechové literatury erotický náboj.

Jedním z prvních takových autorů je Quido Maria Vyskočil (1881-1969). Naproti tomu Josef Roden (1891-1950), vlastním jménem Josef Rebec okouzluje dívčí srdce. Získává si je především romány, ve kterých líčí dobrodružství středoškolačky Irči.

Oblíbeným autorem dívčích románů je i Vilém Neubauer (1892-1965), který prorazí s románem Sextánka o středoškolské studentce, která se zamiluje do svého profesora. Romány pro ženy však nevycházejí jen knižně, otiskují je na pokračování i nejrůznější časopisy.

Vlasta Pittnerová, křtěná Vlastimila Jenovéfa Karolina Pittnerová (1. leden 1858, Polná – 8. březen 1926, Praha), byla spisovatelka, autorka naivně realistických, často mravoučných próz ze života obyvatel Českomoravské vysočiny a zejména Žďárských hor.

Narodila se 1. ledna 1858 v Polné jako desáté, již nečekané dítě v rodině knihkupce a starosty města Antonína Pittnera. Prostředí, ve kterém vyrůstala, přálo kulturním a vlasteneckým zájmům. Její otec byl přítelem mj. Karla Havlíčka Borovského či Boženy Němcové, její matka Leopoldina byla dokonce kmotrou dcery Němcové – Theodory (1841).

V Polné vychodila triviální čtyřtřídku, poté absolvovala dvouletou dívčí měšťanskou školu v Hradci Králové, kde bydlela u svého bratra a jeho ženy (bratr byl o šestnáct roků starší). Studium ji těšilo, velmi ráda četla, v rodné Polné hrála ochotnické divadlo, toužila stát se učitelkou. Z tohoto snu však sešlo, neboť dívce nesloužilo zdraví a rodina se navíc dostala do finančních obtíží. Z tohoto důvodu se Pittnerová nemohla ani provdat podle svého přání, neměla dostatečné věno. 11. září 1883 se na naléhání rodiny, především otce, provdala za panského myslivce Josefa Vejmelku, 39letého vdovce se dvěma dospívajícími dcerami, se kterým odešla do Sazomína u Žďáru. Později se přestěhovali do Polničky. Jejich manželství však nebylo šťastné, Vejmelka se ženil především proto, aby se mu měl kdo starat o domácnost a o děti, pro manželčiny literární ambice neměl pochopení a Pittnerová si nezískala ani nevlastní dcery. Zoufalá žena se nakonec odhodlala k tehdy odvážnému kroku, v roce 1893 od muže odešla a přestěhovala se do Prahy. Bydlela v malém skromném bytě v Letohradské ulici na Královských Vinohradech a žila především z honorářů za své povídky, romány a články, jež byly povětšinou uveřejňovány v různých časopisech (Zlatá Praha, Lady, Lumír), kalendářích, někdy i knižně. Bývá proto označována za první českou profesionální spisovatelku.

Zprvu přispívala do tehdy populárního Pečírkova kalendáře a do brněnské Nivy, měsíčníku pro literaturu, umění a veřejný život. Přátelila se s Eliškou Krásnohorskou, Karlem Václavem Raisem, F. A. Šubertem a dalšími slavnými osobnostmi té doby.

Ve své době byla velmi populární, patřila dokonce mezi nejvyhledávanější prozaické spisovatele.

Její mimořádně bohatá tvorba je literárními odborníky kritizována pro zjednodušené černobílé

charakteristiky, sentimentalitu příběhů a schematická vyústění ve šťastný konec.

Život jí odmalička ztrpčovaly neustálé zdravotní problémy. Když žila v Praze, časté ježdění do lázní zatěžovalo její již tak skromný rozpočet. Když se přidal k nedobrému zdravotnímu stavu ještě šedý zákal, který jí znemožňoval práci a nehoda, při které ji porazil automobil (1903), její stav se ještě zhoršil. V roce 1925 už docházela dvakrát až třikrát týdně do nemocnice. Zemřela 8. března 1926 v sanatoriu v Praze-Podolí ve věku 68 let. Podle jejího přání byla urna s popelem převezena do rodné Polné.

v naší knihovně: *Andulko, mé dítě, Bohatí chudáci, Cesty ke štěstí, Čí vinou, Čtvery děti, Eva a Evička, Jejich láska, Kletba lásky, Lakomci a sobci, Maloměstí vlastenci, Maminky, Na gruntech u Zdobilů, Na hedvábné nitce, Napraveno, Nezaviněno, O smutku a štěstí, Páni od stavu, Panny, Pro rodný grunt, Pro svatý pokoj, Prokleté peníze, Rézinka, Řízením božím, Selský chléb, Sládkova rodina, Staré panny, U božích muk, V Habrovanech, Vánoce pod sněhem, Z květů a trní života, Zapomenuté povídky, Ze stínů a jasů žití, Zmařený život*

Vlasta Javořická, vlastním jménem Marie Barešová, provdaná Zezulková (25. březen 1890 Studená u Telče – 1. srpen 1979 Velký Újezd u Moravských Budějovic), byla česká spisovatelka, autorka velkého počtu románů a povídek z venkova, jejichž osou jsou především milostné příběhy.

Vlasta Javořická pocházela z lékařské rodiny. V jednadvaceti letech se provdala za Františka Zezulku, účetního místní továrny na masné výrobky a vychovala šest dětí (pět vlastních a jednoho přijatého sirotka po zemřelém příbuzném). Roku 1912 se s manželem přestěhovala do Tišnova, ale po neúspěšném manželově pokusu založit si zde vlastní podnik se v roce 1916 vrátila zpět do Studené a své rodiště již opouštěla jen výjimečně.

Prvotinou Vlasty Javořické byla povídka *Splněná tužba*, která vyšla roku 1915 v Brněnských ilustrovaných listech, poté publikovala v celé řadě katolických kalendářů a regionálních periodik, později i v celostátních listech vydávaných Československou stranou lidovou (například v deníku *Lidová demokracie*) a brzy začala vydávat i knihy. Psala romány pro dospělé i pro mládež, veršované pohádky, povídky i rozsáhlé vesnické kroniky a v období první republiky patřila k nejoblíbenějším autorům čteným na vesnici. Příjmení svého literárního pseudonymu si zvolila podle hory Javořice, ležící přibližně pět kilometrů severovýchodně od rodné Studené, křestní jméno Vlasta znamenalo práci pro vlast.

Po podepsání Mnichovské dohody napsala Javořická dopis Stalinovi, v němž se vyznala ze zklamání z toho, že Sovětský svaz Československu nepomohl: „Zvedám svůj hlas k Tobě, Staline, a volám Tě z dřímoty k výčitkám a k soudu!... A tak zrazení všemi a opuštění od všech, vydání napospas nesmírné titánské přesile, jsme se museli vzdát... Veliký Staline, ukázal jsi se malým! Ze všech spojenců zůstal nám pouze jediný, starý a spravedlivý Bůh.“ Zřejmě proto byla po německé okupaci její díla vydávána omezeně a od roku 1946 již vůbec ne. Po roce 1948 ji komunisté dokonce jako vesnickou bohačku připravili o všechny majetek. Proto také počátkem roku 1950 emigrovaly její tři dcery i s rodinami do Ameriky, kde je mohla navštívit až v roce 1965. Od roku 1946 do roku 1989 tak v Československu vyšly jenom dva její romány (roku 1968 otiskla *Naše rodina* na pokračování román *Na faře* a roku 1969 *Zemědělské noviny* román *Dva mlýny*) a její knihy byly vyřazeny z fondů knihoven. Javořická byla nucena psát do šuplíku a její knihy vycházely pouze v USA pro tamější českou menšinu.

Vlasta Javořická zemřela po mozkové mrtvici roku 1979 ve Velkém Újezdu u Moravských Budějovic a pochována byla ve Studené. Masivního vydávání svých děl, ke kterému došlo až po roce 1989, se tak již nedočkala (do roku 2000 vyšly ve velkých nákladech téměř všechny její práce včetně dosud nepublikovaných děl z pozůstalosti).

v naší knihovně: *Anda Čepková, Bez požehnutí, Bohatí chudáci, Brána do ráje, Bratříček, Cilka, Čekání na jarní den, Čisté srdce, Děti panímámy Zlatuškové, Děti štěstěny 1.-3., Do cizích rukou, Dočkala se, Duha, Dva mlýny, Dvě růže 1., 2., Dvojí jaro, Dvojí polibek, Fantazie na dovolené, Granáty, Hlas krve, Hory propasti 1., 2., Host do domu, Hra s ohněm, Hřivna zakopaná 1., 2., Jan Koloděj, Jana Čepková, Jiřina 1., 2., Kateřinová, Kletba lásky, Kletba milionů, Kytka bílého bezu, Lodě, které se setkávají, Maják, Májová bouře, Malá, ale naše, Matčin osud, Matka a dcera, Meze rozorané, Mezi lesy, Milostpaní a jiné povídky, Modré z nebe, Na časy, Na dně, Na hrobech zelených, Na nůž 1.-3., Na pevném základě, Na pouti, Nezhyne rod, Nezložená, Osudy srdcí 1., 2., Otcova vina, Otcovský dům, Petra, Pod horou Javořicí, Pod*

tíhou života, Pohádka o štěstí, Pohádka svatováclavských oslav, Potok, Požár na obzoru 1., 2., Princezna, Pro rodný krov, Proti zákonu, Předurčení, Při západu slunce, Rackové, Rodné brázdy, Rozdrčené štěstí, Skryté drahokamy, Splněný sen, Šťastná hvězda, Ticho po pěšině, Třtina ve vichřici, U Dvořáků, Údolím slz, V lesním zátiší, V nepříznivé půdě, Vesnice u lesa, Vítězná láska, Vlnobití 1., 2., Z jednoho hnízda, Z pluhem 1., 2., Zápasy o štěstí, Zlatý ptáček, Zrada, Zvláštní případ, Žárovky kaštanů

Průvodce láskou: Škola milenců radila mladým lidem v milostných otázkách

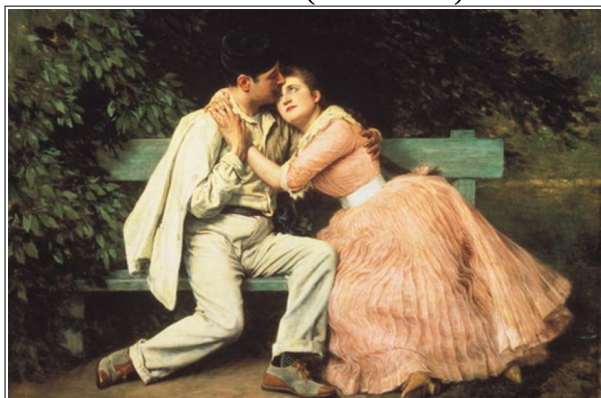
zdroj: Václav Kaška, 100+1

Vstoupíte, jsa solidně zajištěným městským mladíkem začátku 20. století, do knihkupectví a vaše zraky přitáhne obálka knižního rádce se slibným názvem „Škola milenců“ a postavou svůdce držícího secesní krásku za ruku vzrušivě blízko řadra. Musíte ji mít, přece si ve věcech lásky nenecháte radit od mamá...

Brožurková příručka Škola milenců o 128 stranách a s podtitulem Spolehlivý rádce, provázející každého milujícího od prvních počátků milostných citů všemi záchvěvy lásky až k přistavu manželskému vyšla v nakladatelství Rudolfa Storch v pražském Karlíně v roce 1910. Storch, provozující též knihkupectví a antikvariát, měl pověst vydavatele pokleslých žánrů.

Úspěch svého podniku, jehož vedení se v roce 1911 ze zdravotních důvodů vzdal, postavil na sešitech Detektivní novely, fiktivních pamětech amerického detektiva Leona Cliftona. Braková řada cliftonek s neuvěřitelnými 275 svazky se stala fenoménem několika generací čtoucích pod lavicí a další dosud netušenou možnost zisku cítil karlínský nakladatel v erotické četbě. Tituly jako Deník massérky nebo Žena dvou mužů rozněcovaly fantazie masového mužského čtenářstva stále více se odpoutávajícího od církví reglementované sexuality.

Uhlazenější formu pro střední vrstvy pak představovaly populární příručky domácího lékařství, pohlavní zdravotvědy, dobrého chování nebo „tajemníci lásky“ jako Umění s mužem šťastně žítí či právě Škola milenců, jejímž autorem byl patrně úředník se spisovatelskými ambicemi a pozdější ministr financí JUDr. Bohumil Vlasák (1871-1945).

Obyvatelé rychle rostoucích měst právě prožívali Belle Époque, krásnou éru přelomu 19. a 20. století, kdy se rapidně zvyšovala jejich životní úroveň i objem volného času. Šlo o zlaté časy prvních automobilů, lázeňských pobytů, bulvárů či kinematografie, ale též populárního čtiva, jehož vydavatelé sázeli na vysoký náklad a nízké ceny. Škola milenců stála 1 K 20 h, tedy dvě láhve průměrného vína v tehdejších pražských cenách.

Prodeje bulváru zvyšovala senzacechtivost po otevírání dosud tabuizovaných témat. Mezi ty patřila právě sexualita, ale také vytěžování rozšířených předsudků a strachu z jinakosti, například z emancipujících se žen-sufražetek. Pro kultivovanější prostředí horních a středních vrstev vycházela popularizační lékařská literatura o hygieně a technice manželského soužití. V té docházelo k jisté rehabilitaci sexuality, ovšem nadále zavřené za dveře manželské ložnice a konzumované s umírněností a mužskou dominancí.

Nukleární rodina, kterou ve formě aktivního vydělávajícího muže a pasivní ženy v domácnosti zrodila industrializace, začátkem 20. století dál tvořila málo zpochybňovaný základ společnosti. Emoce mezi rodiči a dětmi i sourozenci navzájem hrály mnohem menší roli než dnes a k uzavírání sňatků docházelo mnohdy na základě nesmlouvavé rodičovské autority. Ovšem časy se měnily a mezi dospívajícími měšťanskými ratolestmi zesilovala touha po šťastném manželství uzavřeném z lásky. A to byla ta pravá příležitost pro autora Školy milenců, který sám sebe pasoval do úlohy spolehlivého a zkušeného průvodce po zlaté střední cestě ke štěstí.

Na jedné straně poprvé zamilované výchovně varoval před slepou láskou, oddávající se „pudu přírody“ a vycházející z „nezdravých románů a perversních frašek“. Na straně druhé, aby si získal sympatie mladých čtenářů, chápal, že rodiče „staví se pravidelně na stanovisko pedantické, nerespektující

psychologickou stránku věci“ a před „bratrem se podobné věci skrývají“.

„Počestné“ 19. století, které se v rodinách majetných měšťanů vyznačovalo viktoriánskou pruderií, sice ve Škole milenců zčásti ustupuje otevřenějšímu přístupu, ale také tato pokrokově se tvářící příručka je kódována v panující dvojí morálce – jiné pro muže, jiné pro ženy. Převládala představa, že muž má do manželství vstoupit vybaven erotickými zkušenostmi, zatímco novomanželka nikoliv. Proto se také katoličtí zpovědníci zaměřovali na případný předmanželský styk včetně možných a utajovaných potratů u dospívajících dívek. Ostatně stále platilo, že literatura týkající se pohlavního života byla od mužů a pro muže, což platilo i pro Školu milenců.

Bohumil Vlasák z celkových osmnácti kapitol svého rádce věnoval mladým ženám z přiznaně komerčních důvodů aspoň poslední krátkou kapitolu, kde do desatera vložil dobový obraz vládnoucího patriarchátu. Předtím provedl mladíky ze středních vrstev celkem sedmnácti různými okruhy nástrah zamilovaného stavu včetně například krachu první lásky a nebezpečí žárlivosti. Varoval je před rafinovanými koketami, ale též před nově se objevující skupinou dívek: emancipujícími se modistkami, telegrafistkami a prodavačkami, které nejsou schopné vážného vztahu, ale pro „prchavou zábavu úplně stačí“.

Svého průvodce ovšem začal sexualitou, kterou, stejně jako celou brožuru, pojímá především osvětovou optikou vtělenou do rčení „všeho moc škodí“. Vlasákovými slovy: „Styk muže se ženou je funkcí, kterou zdravé tělo vykonávat musí. Výstřednosti v obou směrech – úplně zdržování se, neb přílišné holdování – příroda těžce trestá.“

Autor se opírá o tehdejší lékařské autority a neúnavně jako mluvčí racionálního věku odmítá dědictví romantismu i staré pověry, aby ale současně vytvářel mýty nové, když například mimoevropské civilizace obviňuje z neschopnosti dosáhnout „čisté lásky“. Pokud však nezůstane předmanželská láska takzvaně bez následků, mladí mužští čtenáři mohou zůstat v klidu. Autor Školy milenců těhotenství svalí na děvčata, která „v lehkomyšlném mládí zapomněla na náboženství“ a nyní „sahají k zločinu, který může ohrozit jejich zdraví neb i život a v případě vyvržení má za následek vězení“.

Stereotypy „hodná holčička“ a „zlobivý kluk“ se zrodily právě v 19. století. A protože na děvčátka, vychovávaná k ženskému údělu, tedy podřízenosti a pasivitě, byly už od dětství kladeny větší nároky než na chlapce, až na výjimky tato představa fungovala.

Dnes se většina vážně míněných rad a tvrzení Školy milenců – například že muž se řídí logikou a žena je nevyzpytatelnou bytostí ovládanou instinkty – jeví přinejmenším směšně a překonaně. Četba sto let starého „tajemníka lásky“ však může být varováním pro nás všechny, kteří hltáme nejruznější mentální kouče. Jejich dnešní stoprocentní recepty na úspěch a štěstí budou pravděpodobně za dalších sto let podobně vyčpělé.

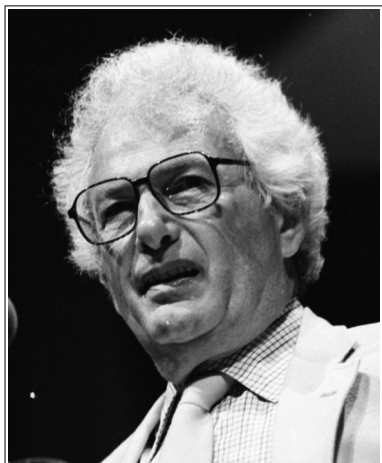
Autor Školy milenců neváhal radit druhému pohlaví, jak žít a co cítit, a to z pozice dobově dominantní duality racionální muž – emocionální žena.

- „Nezapomínej nikdy, že jsi v první řadě ženou (...) tvůj úkol je býti matkou.“
- „Jako snaha po mužských mravech, tak také ženu karikuje přílišná koketerie.“
- „Ženě nesluší výbojnost, ta je údělem mužovým.“
- „Žena však ne budiž poddajnou. Každý muž nesmí rázem dobýt jejího srdéčka.“
- „Žena budiž si vždy pamětliva své cti a hrdosti. Toto vědomí jí musí provázeti i ve chvílích nejvyššího rozrušení.“
- „Jediný sladký okamžik nedovede vyvážit bolest, vlekoucí se celým životem.“
- „Mírná žárlivost je znamením lásky, nadměrná škodí.“
- „Ženo, nevěř všemu, co muž řekne (...) někteří svádějí měkkostí, upřímností, srdečností. A ti jsou nejnebezpečnější.“
- „Nechť žena hledá u muže nejdříve poctivost, charakter, mužnost, sílu, odvahu, smysl pro šlechtnost a nadšení. To váží v životě více, než postavení, tituly, peníze a krása.“
- „Ve chvílích neštěstí nezoufej a neházej vše přes palubu. Přemáhej city své ve štěstí.“

Narození v květnu

Joseph Heller (1. květen 1923 – 12. prosinec 1999) byl americký spisovatel. Psal satirická díla, zejména novely a dramata.

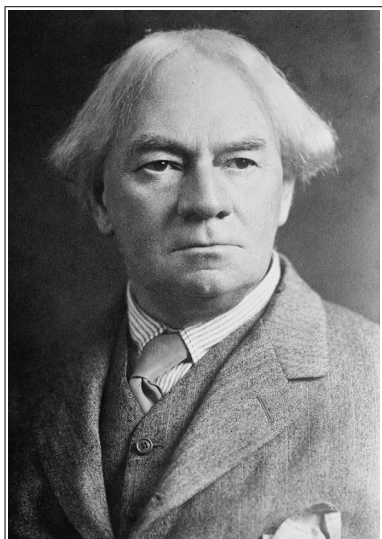

Joseph Heller se narodil v New Yorku. Oba jeho rodiče byli ruští židé. Jeho otec, Isaac Donald Heller, už byl jednou ženatý a měl dvě děti. Když jeho manželka zemřela, vzal si Lenu, Hellerovu matku, a s celou rodinou emigrovali z Ruska do Ameriky, kde se jim následně narodil Joseph. Isaac Heller zemřel, když bylo Josephovi pět let, a tak nechal už tak chudou domácnost pouze na matce a na starších sourozencích. Joseph měl sklony k psaní už od dětství. Povídky začal psát ještě na základní škole, a psal je na psacím stroji sousedů. Svou první povídku poslal do New York Daily News, kde byla odmítnuta. To Hellera vůbec neodradilo a na střední škole chodil na psaní na psacím stroji. Po střední škole šel rovnou pracovat. Jednu dobu byl poslíček, chvíli pracoval v továrně a v devatenácti se přihlásil do války. Později se Joseph Heller zmiňuje, že válka pro něj a jeho

vrstevníky byla záchrana. Většina z nich nevěděla, co se životem, a válka to vyřešila. Přidal se k letectvu a poslali ho na italskou frontu, kde si odlétal 60 letů jako bombometčík. Sebral tam také několik motivů a zápletek do jeho známé knihy Hlava XXII. Joseph Heller se z války vrátil jako hrdina. Svou budoucí manželku, Shirley Held, potkal na prázdninách. Vzali se roku 1945 a následně odjeli do Kalifornie, na Jihokaliifornskou univerzitu, kam byl díky své vojenské službě přijat. Zároveň mu také vyšla jeho první povídka. Joseph Heller dále studoval na New York University a magisterský titul získal na Kolumbijské univerzitě. Rok poté dostal stipendium na roční pobyt na Oxfordu. Učil angličtinu na Pensylvánské univerzitě a rok i na Yaleově univerzitě. Pak nějakou dobu psal do novin, dokud mu psaní nevydělal tolik, aby mohl přestat a mít dost peněz pro rodinu a své děti. Pak se opět vrátil k přednášení na vysoké škole a získal profesorský titul. V prosinci roku 1981 se u něj objevil Guillainův-Barrého syndrom. Joseph Heller byl po dobu více než roku neschopen se hnout. Nakonec se ale zcela vyléčil a s pomocí svého přítele malíře Speed Vogela napsal knihu Neveselá záležitost. Po vyléčení se rozvedl se svou tehdejší manželkou a znovu se oženil se sestřičkou, která se o něj starala během jeho nemoci. S tou pak dožil až do své smrti. Zemřel 12. prosince roku 1999 na infarkt.

v naší knihovně: *Gold za všechny peníze, Hlava XXII, Něco se stalo, Zavíráme!*

Jerome Klapka Jerome (2. květen 1859 – 14. červen 1927) byl anglický spisovatel a redaktor, známý

zejména pro své humoristické povídky a cestopisy. Jeho nejznámějším dílem jsou Tři muži ve člunu a volné pokračování Tři muži na toulkách.

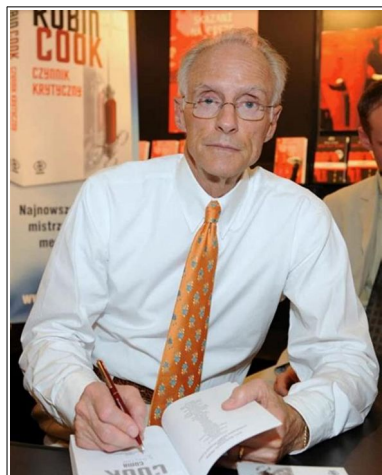
Narodil se jako čtvrté dítě do rodiny laického kazatele otci Jerome Clapp Jeromovi a matce Marguerite Jeromové. Své prostřední, neanglicky znějící jméno Klapka dostal na počest rodinného přítele, maďarského generála Györgya Klapky. Vyrůstal v chudých poměrech společně se sestrami Paulinou a Blandinou a bratrem Miltonem, který brzy zemřel. Začátkem sedmdesátých let, když mu bylo patnáct, ztratil otce a z finančních důvodů byl donucen zanechat studií na střední škole a začít si vydělávat na živobytí sám. Uchytil se jako dělník u železniční společnosti London and North Western Railway, kde setrval čtyři roky, dále pak pracoval také jako učitel, balič a jako ochotnický herec pod uměleckým jménem Harold Crichton v kočovné herecké společnosti. Po třech letech společnost opustil a začal psát drobné eseje a krátké humoristické příběhy, bez většího úspěchu. Jeho prvním větším dílem byla kniha Na jevišti a bez angažmá, ve které čerpal

ze svých zkušeností z doby, kdy putoval s kočovnou divadelní společností po Anglii. Z knihy vyplývá, že v té době byl evidentně bez větších finančních prostředků. Na skutečný úspěch na literárním poli si musel počkat do svých třiceti, kdy začal časopis Home Chimes vydávat seriál příběhů o výpravě třech vodáků po řece Temži, který pak vyšel knižně. Po deseti letech pak vydal její volné pokračování, kde popisoval cestování po Německu. Tyto dvě knihy patří bezesporu k tomu nejznámějšímu, co kdy napsal. Postupem času došlo v jeho tvorbě k jistému zvažnění a k posunu od komiky ke snaze čtenáře více kultivovat. Definitivní obrat ale nastává po vypuknutí první světové války. Přihlásil se do armády jako dobrovolník,

pro svůj věk však nebyl přijat. Začal tedy jezdit jako řidič ambulance u francouzského Červeného kříže. Po návratu z první světové války přestal definitivně psát humoristické romány. 21. června 1888 si vzal za manželku Gregorinu Henriettu Stanleyovou. Stalo se tak pouze devět dní poté, co se rozvedla se svým prvním manželem. Do manželství si přivedla malou dcerku, jež v roce 1921 předčasně zemřela. Jerome zemřel roku 1927 na následky krvácení do mozku, které bylo způsobeno těžkým úrazem při cestě z Devonu do Londýna.

v naší knihovně: *Jalové myšlenky lenivého člověka, Tři muži na toulkách, Tři muži v člunu o psu nemluvě*

Robin Cook (4. květen 1940) je americký lékař a spisovatel, který se proslavil zejména literárními díly z oblasti medicíny, která píše ve formě thrilleru.

V roce 1966 absolvoval úspěšně medicínu na Kolumbijské univerzitě. Po studiích působil na chirurgii Queenské nemocnice v Honolulu, sloužil v americkém námořnictvu a dosáhl hodnosti poručíka. V roce 1971 nastoupil na oční kliniku v Massachusetts, kde zůstal až do roku 1975. Následně si otevřel soukromou ordinaci v Bostonu, kde v roce 1977 napsal román *Kóma*, který se ihned po vydání stal bestsellerem a o necelý rok později 1978 se dočkal jako Cookova první kniha i filmového zpracování. Také některé z jeho dalších knih se dočkaly i filmové podoby. Píše převážně romány z lékařského prostředí. Některá z jeho děl jsou nadčasová, převážně však dost přesně popisuje prostředí současné medicíny. I když se tedy jeho díla v mnoha případech stávají sci-fi, reálně zapadají do současného světa a jsou kritikou přijímána velmi příznivě.

v naší knihovně: *Blízký konec, Deformace, Epidemie, Horečka, Chromozom 6, Invaze z galaxie, Kóma, Mutace, Muž, který si hrál na Boha, Nákaza, Osudná léčba, Planeta Interterra, Pojistka smrti, Slepota, Toxin, Znamky života*

Henryk Sienkiewicz, celým jménem Henryk Adam Aleksander Pius Sienkiewicz (5. květen 1846 – 15. listopad 1916), byl polský spisovatel, nositel Nobelovy ceny za literaturu z roku 1905. Největší slávu získal svými historickými romány, týkajícími se polských a křesťanských dějin. Představitel polského pozitivismu. Psal rovněž pod pseudonymem Litwos.

Sienkiewicz se narodil roku 1846 ve vesnici Wola Okrzejska v Łukóvském kraji. Pocházel ze středního šlechtického stavu. Jeho rodiče byli Józef Sienkiewicz a Stefania Cieciszowska Sienkiewicz. Józef Sienkiewicz byl zámožným statkářem. Sienkiewicz měl pět sourozenců: staršího bratra (účastníka lednového povstání, pak emigranta, který zemřel v roce 1871 ve francouzsko-pruské válce) a čtyři sestry. Své dětství prožil mezi vesnickým lidem, což se projevilo nejen v námětech jeho povídek, ale i celým založením jeho povahy a sociálních názorů. Od roku 1858 studoval na gymnáziu ve Varšavě, ale studium několikrát přerušil a živil se jako domácí učitel. Roku 1861 byl Sienkiewiczův otec donucen svůj statek prodat a přestěhovat se do Varšavy s celou rodinou. Sienkiewicz v roce 1866 zahájil univerzitní studia na právnické fakultě, na přání rodičů přestoupil na lékařskou fakultu a nakonec začal studovat filologii a historii. Poté, co carské úřady zavřely Hlavní školu s polským jazykem, pokračoval ve studiu na ruský mluvící univerzitě ve Varšavě, kterou opustil bez diplomu v roce 1871, když se mu nepodařilo složit zkoušku z řečtiny. Studium dějin mu poskytlo nejvíc námětů pro rozsáhlé literární dílo, prodchnuté autorovým hlubokým pochopením pro neustálé, často krvavé úsilí vlastního národa o znovunabytí svobody a sociální spravedlnosti. Jako novinář debutoval roku 1869. Pod pseudonymem Litwos psal divadelní a literární recenze a eseje pro noviny *Gazeta Polska* a *Niwa*, kde od roku 1874 vedl literární rubriku. Obzory si Sienkiewicz rozšiřoval také zahraničními cestami. Navštívil Německo, Belgie, Francii a Anglii. V roce 1876 se vydal se skupinou přátel na dlouhou cestu do Spojených států, kde žil romantickým životem jako jeden z členů fourierovské komunity mladých lidí uprostřed přírody jižní Kalifornie. Pod vlivem pozitivismu se začal zabývat problémy současného života a ve svých prózách kritizoval sociální situaci i národnostní útlak. Byl autorem mnoha črt, povídek a novel, v podstatě

realistických obrazů ze života, ve kterých na jedné straně vykreslil obraz bídy a zaostalosti nižších společenských vrstev a na druhé straně problematické, vnitřními rozpory zmítané postavy inteligentů, snažících se o nápravu. Do Evropy se vrátil v roce 1878, pobýval nejprve v Londýně a potom žil rok v Paříži. Po návratu do Polska využil své popularity k pořádání přednášek v různých městech a v této době se seznámil s Marií Szetkiewiczovou, která se v srpnu 1881 stala jeho manželkou. Pod jejím vlivem a vlivem vlasteneckého tchána se začal více zajímat o polské dějiny. V roce 1885 zemřela jeho manželka na tuberkulózu ve věku 31 let. Trilogie z polských dějin 17. století pozvedla Sienkiewiczze na vrchol popularity a učinila z něj nejčtenějšího polského spisovatele. Objevily se však i kritické výhrady k jeho pojetí některých historických událostí, zejména v první a třetí knize. Sienkiewicz několikrát pobýval na Moravě ve Vranově, na panství Stadnických, léčil se v Trenčianských Teplicích a v Karlových Varech. Zemřel 15. listopadu 1916 na infarkt a byl pohřben ve Vevey. V roce 1924 byla urna s jeho popelem slavnostně převezena do rodné vlasti. Cestou přes Švýcarsko, Rakousko a Československo mu občané vzdávali hold. V Praze byly jeho ostatky vystaveny v Panteonu Národního muzea a jeho památku přišlo uctít několik tisíc lidí. Zastavení v Praze přispělo k oživení československo-polských vzájemných vztahů. 27. října 1924 se ve Varšavě konal ceremoniál, na kterém prezident Wojciechowski pronesl vzpomínkový projev. Nakonec byl popel uložen do speciálně připraveného sarkofágu v kryptě katedrály sv. Jana.

v naší knihovně: *Křižáci 1., 2., Na poli slávy, Pan Wolodyjowski, Potopa 1., 2., Pouští a pralesem, Quo vadis, Starý sluha a jiné povídky*

Jeffery Deaver (6. květen 1950), je americký autor detektivních románů.

Narodil se v Glen Ellyn v americkém státě Illinois. Otec byl reklamní textař, matka byla hospodyňka, má sestru Julie Reece Deaverovou, která píše romány pro mládež. Svou první knihu, která se skládala ze dvou kapitol, napsal, když mu bylo jedenáct. Nejdříve se živil jako folkový zpěvák a skladatel, hrál a zpíval po klubech v San Francisku a v Chicagu. Pak se přestěhoval do New Yorku a přihlásil se na práva. Když pracoval jako komerční právník na Wall Street, začal psát svůj první román. Je autorem třiceti dvou románů a tří sbírek povídek. Proslul zejména knihami s ochrnutým kriminalistou Lincolnem Rhymem nebo s filmařem Johnem Pellamem.

v naší knihovně: *Ďáblova slza, Dívčí hrob, Dvanáctá karta, Hodinář, Hořící drát, Hra na nikdy, Iluze, Katedrála hrůzy, Krvavá řeka, Kříže u cesty, Lekce smrti, Manhattan je můj život, Smrt pornohvězdy, Mělké hroby, Milenka spravedlnosti, Modrá sféra, Neklid, Ocelový polibek, Ostrý řez, Panoptikum, Pekelná kuchyně, Pokoj smrti, Prázdné křeslo, Rozbité okno, Říjnový seznam, Sběratel kostí, Sběratel kůží, Spící panna, Zapadákovi, Žhavé zprávy*

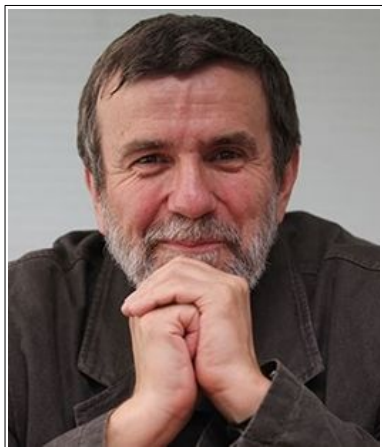

Mads Peder Nordbo (6. květen 1970) je dánský spisovatel žijící mnoho let v Grónsku. Vystudoval literaturu, komunikační studia a filozofii v Dánsku a ve Stockholmu.

Čeští čtenáři ho mohou znát díky severské krimi *Bez kůže* a *Ledový strach*. Autor se zde potřeboval vypsát z drsných událostí, které se v Grónsku běžně odehrávají. Mads získal titul za literaturu, komunikaci a filozofii na University of Southern Denmark a University of Stockholm. Je autorem pěti románů přeložených do 18 jazyků.

v naší knihovně: *Bez kůže, Ledový strach, Maska smrti*

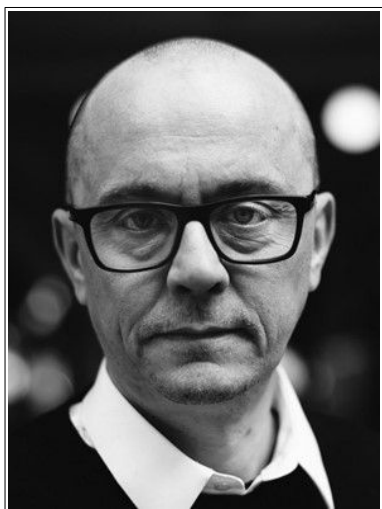
Vlastimil Vondruška (9. květen 1955) je český historik, etnograf, publicista a spisovatel, autor především historických detektivních příběhů. Publikoval také pod pseudonymem Jan Alenský. V 80. letech byl ředitelem historické části Národního muzea, později se přes 10 let jako podnikatel úspěšně zabýval výrobou kopií historického skla. Kromě literatury patří mezi jeho zájmy horolezectví, kterému se věnoval více než dvacet let.

Vlastimil Vondruška se narodil na Kladně. Po absolvování kladenského gymnázia roku 1974 začal studovat historii a národopis na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kterou ukončil roku 1979. Poté působil v Československé akademii věd v Ústavu pro etnografii a folkloristiku, kde roku 1983 ukončil svou vědeckou aspiranturu. V roce 1983 nastoupil do Národního muzea v Praze. Po odchodu z Národního muzea v roce 1990 se věnoval podnikání. Společně s manželkou Alenou, která je teoretičkou uměleckého řemesla, autorkou řady výtvarných návrhů a sklářských

realizací a rovněž publicistkou, založil roku 1997 v Doksech sklárnu Královská huť, jejíž produkce byla zaměřena jednak na výrobu kopií historického skla dle originálů z muzejních sbírek, jednak na barevné hutní sklo dle vlastních autorských návrhů. Literatuře se věnuje s přestávkami od mládí. Dosud napsal více než padesát vědeckých studií a článků o dějinách hmotné kultury, mnoho knih vědeckých a populárně naučných, asi čtyřicet historických románů pro dospělé a několik knih pro mládež. Přízeň čtenářů si získal především sérií detektivních knih z doby vlády Přemysla Otakara II., ve kterých se také snaží vykreslit atmosféru středověku, život v tehdejší době a mentalitu tehdejších lidí. Hlavní postavou příběhů je vzdělaný a čestný rytíř a královský prokurátor Oldřich z Chlumu. Druhá autorova série se odehrává ve druhé čtvrtině 16. století a jejím hrdinou je písař královské komory Jiří Adam z Dobronína. Vondruška byl nejvíce půjčovaný český autor v českých knihovnách v roce 2013. V letech 2006 až 2011 získal celkem šestkrát Cenu čtenářů nakladatelství MOBA. Za svou práci získal řadu ocenění.

v naší knihovně: *Adventní kletba, Anděl smrti, Apage Satanas!, Církevní rok a lidové obyčeje, Ďáblova čísla, Ďáblův sluha, Dobronínské morytáty, Dračí náhrdelník, Duch znojenských katakomb, Dýka s hadem, Epištoly o elitách a lidu, Falešný tolar, Fiorella a Bratrstvo křišťálu, Fiorella a záhada mrtvého netopýra, Husitská epopej 1.-7., Intimní historie, Jáchymovští démoni, Ještě že nejsem kat, Klášterní madrigal, Královražda na Křivoklátě, Králův dluh, Krev na kapradí, Krev na lopuchu, Kronika zániku Evropy, Křišťálový klíč 1.-4., Letopisy královské komory 1.-6., Lucemburská epopej 1., Město, Mezi tíarou a orlicí, Morový testament, Mrtvý posel, Neviditelní, Nitranská brána smrti, O svobodě myšlení, Oldřich z Chlumu, Olomoucký bestiář, Osmanský tábor, Osudný turnaj, Pečeť smrti, Podivná svatba na Lichnici, Pomsta bílého jednorožce, Prodavači ostatků, Prokletí brněnských řeholníků, Přemyslovská epopej 1.-4., Příběhy o úkladech a intrikách, Případ nešťastného šlechtice, Případ plzeňských mordů, Román o růži, Řemesla a výroba, Sběratelé ostatků, Smrt ve Vratislavi, Spiknutí oběšenců, Strana štěstí, aneb, První parlamentní defenestrace, Strážce boleslavského mysteria, Tajemství abatyše z Assisi, Ulička hanby, Vesnice, Vládcové ostatků, Vražda v ambitu, Vzpoura goliardů, Záhada zlaté štolý, Zdislava a ztracená relikvie, Zločin na Bezdězu, Zloději ostatků, Znamení Jidáš, Znamení rožmberské růže, Život staré Šumavy*

Samuel Bjørk (12. květen 1969) je pseudonym úspěšného norského spisovatele, dramatika, zpěváka a textaře Frodeho Sandera Øiena. Svou první divadelní hru napsal v jednadvaceti letech, od té doby vedle dalších her vydal dva vysoce hodnocené romány, natočil šest hudebních alb (je frontmanem hudebních skupin Sanderfinger, Hærmetti Tysland Band a I Love Wynona), věnuje se také výtvarnému umění a překládá Shakespeara. Jeho první detektivka *V lese visí anděl*, kterou vydal pod pseudonymem Samuel Bjørk, se hned po vydání stala hitem v celé Skandinávii.

v naší knihovně: *Clona, Sova, V lese visí anděl*

Radka Třeštíková, rozená Velikovská, (13. květen 1981) je česká spisovatelka, blogerka a právnička.

Vyrůstala ve Veselí nad Moravou. Vystudovala práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. V rámci programu Erasmus byla rok ve Španělsku, kde začala psát první povídky.

Sedm let působila ve funkci firemního právníka. Od roku 2011 přispívala na blog časopisu Respekt, Elle a webové stránky psychologie.cz. Kvůli jejímu stylu psaní se jí mnohdy přezdívá „Viewegh v sukni“. V roce 2012 se provdala za Tomáše Třeštíka, fotografa a syna režisérky a dokumentaristky Heleny Třeštíkové. Mají spolu dvě děti. Od devatenácti let žije v Praze.

v naší knihovně: Bábovky, Dobře mi tak, Foukneš do pěny, Osm, Tajemství, To prší moře, Veselí

Michail Bulgakov (15. květen 1891 – 10. březen 1940) byl ruský a sovětský prozaik, dramatik a lékař první poloviny 20. století.

Narodil se v Kyjevě jako nejstarší syn Afanasije Bulgakova, profesora teologie, a Varvary Michailovny, bývalé učitelky. Jeho sourozenci bojovali v řadách bílé armády a po občanské válce emigrovali do Paříže. Sám jako polní doktor skončil na Kavkaze, kde začal pracovat jako novinář. I přes svou oblíbenost u stalinského režimu ve 20. letech nesměl Bulgakov emigrovat ani navštívit své bratry na západě. V roce 1913 se oženil s Taťánou Lappovou. V roce 1916 absolvoval Lékařskou fakultu Kyjevské univerzity a následně působil jako polní doktor v první světové válce. V roce 1921 se přestěhoval do Moskvy. O tři roky později se rozvedl a oženil se s Ljubou Bělozerskou. V roce 1932 se oženil potřetí. Poslední desetiletí svého života pracoval na románu Mistr a Markétka, psal divadelní hry, kritiky, povídky a několik překladů a divadelních přepisů. Většina jeho prací však skončila v šuplíku na několik dalších desetiletí. Zemřel roku

1940 na vrozené onemocnění ledvin a byl pohřben na Novoděvičím hřbitově.

Je známý především jako autor souboru povídek Zápisky mladého lékaře a románu Bílá garda, který napsal v letech 1923-1924 a který byl poprvé uveřejněn roku 1966. Na krátký čas byl Stalinovým oblíbeným dramatikem. To Bulgakovovi nejspíše zachránilo život v roce 1937, kdy všichni spisovatelé, kteří nepodporovali stalinskou diktaturu, byli uvězněni nebo zabiti. V roce 1929 byly všechny jeho práce včetně Bílé gardy zakázány; Bulgakov nemohl publikovat a Stalin odmítl jeho žádost o emigraci. V průběhu 30. let pracoval na svém nekomplexnějším díle Mistr a Markétka, publikovaném až třicet let po autorově smrti, v roce 1967. Kniha byla původně dostupná pouze v rámci undergroundu jako samizdat, po mnoha letech pak vyšla cenzurovaná verze jako seriál v časopise Moskva.

v naší knihovně: Divadelní román, Mistr a Markétka

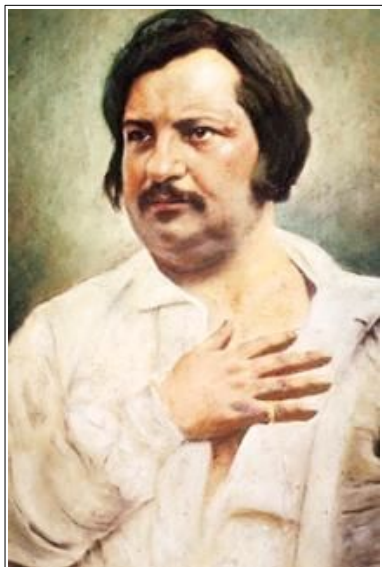
Jodi Picoult (19. květen 1966) je americká spisovatelka, která v roce 2003 získala cenu New England Bookseller Award.

Jodi se narodila a vyrůstala v Nesconsetu na Long Islandu. Když jí bylo 13 let, přestěhovala se s rodinou do New Hampshire. Svou první knihu napsala v pěti letech. Jodi vystudovala tvůrčí psaní na Univerzitě v Princetonu a absolvovala v roce 1987. Ihned po škole vystřídala celou řadu pracovních míst, mezi které můžeme zařadit také editaci učebnic pro výuku anglického jazyka. Dále získala magisterský titul v oboru vzdělávání na Harvardu. Picoult zahájila svou spisovatelkou kariéru psaním DC komiksu Wonder Woman. Je vdaná za Timothyho Warrena Van Leera, mají tři děti a celá rodina žije v Hanoveru v New Hampshire.

v naší knihovně: Čas odejít, Láska mezi řádky, Vypravěčka, Záblesk života

Honoré de Balzac [onoré d balzak] (20. květen 1799 – 18. srpen 1850), byl francouzský spisovatel, představitel realismu a romantismu, novinář a kritik. Bývá považován za zakladatele kriticko-realistického románu. Balzacovým magnum opus je cyklus devadesáti sedmi románů a povídek pod souborným názvem Lidská komedie. Napsal však i řadu románů s dobrodružnou či fantastickou tematikou.

Honoré de Balzac se narodil v měšťanské rodině ve městě Tours ve francouzském departementu Indre-et-Loire. Jeho rodiči byli Bernard-François Balssa, jenž zbohatl za francouzské revoluce jako vojenský zásobovatel, a Anne-Charlotte-Laure roz. Sallambier, o 32 let mladší než manžel. Někdy mezi lety 1771 a 1783 dostal otec úřední povolení ke změně rodinného jména na Balzac. Honoré měl dvě sestry. Od 22. června 1807 až do roku 1813 pobýval Honoré v internátu klášterní školy ve Vendôme, kde byl vychováván mnichy řádu oratoriánů. Později vystudoval v Paříži práva. Krátce působil jako notář, ale pak se proti vůli rodiny stal spisovatelem. Rodiče mu poskytli skromnou finanční podporu s podmínkou, že se během dvou let prosadí jako literát. V roce 1825 začal podnikat jako nakladatel,

založil malou tiskárnu, ale po dvou letech skončil bankrotem. Byl poté nucen psát velmi intenzivně, aby zaplatil své dluhy. Psal vlastně pro výdělek (což v jeho době nebylo obvyklé) a výhradně v noci. Psaní věnoval až 18 hodin denně, při tom konzumoval obrovské množství kávy (údajně až 60 šálků za den). Do dějin literatury vstoupil i jako legendární „dělník pera“, známý svou mimořádnou pracovitostí; kromě psaní románů působil takřka po celý tvůrčí život i jako novinář a kritik. Opustil komerční literaturu a započal rozsáhlé dílo, ve kterém chtěl představit různé lidské typy a vrstvy francouzské společnosti na přelomu 18. a 19. století. Vyznával politický legitimismus, byl monarchistou s celoživotními snahami proniknout do vyšší (aristokratické) společnosti. V roce 1831 začal ke svému jménu přidávat šlechtický přídomek a podepisovat se jako Honoré de Balzac. Vydělané peníze investoval do nákladného životního stylu, utrácel za přepychové obleky, nábytek, milenky. Z této snahy vyplývaly i jeho neustálé finanční potíže, které se snažil řešit svou hektickou literární tvorbou. Několikrát se také pokusil o sebevraždu. Na Balzacově literárním úspěchu měly velký podíl ženy. Balzac ve svých románech popisoval ženy s velkou psychologickou obratností a tím upoutával jejich zájem i ke své osobě. Jednou z nejdůležitějších žen Balzacova života byla Laure de Berny, se kterou se seznámil v roce 1822. O dvacet let starší milenkyně a rádkyně, která mu poskytovala i finanční pomoc v případě nouze. Inspirovala ho k vytvoření ženských postav v některých románech. V roce 1825 započal poměr s ovdovělou vévodkyní d'Abrantès, která byla o 15 let starší než on. Roku 1832 se Balzac prostřednictvím korespondence seznámil s hraběnkou Ewelinou Hańskou roz. Rzewuskou, dcerou rusko-polského šlechtice, provdanou za bohatého statkáře sídlícího poblíž Berdyčeva na Ukrajině. V roce 1833 měl Balzac krátkou aféru s Marií du Fresnay, vdanou ženou tehdy ve věku 24 let. Z tohoto vztahu se 4. června 1834 narodilo jeho jediné dítě, dcera Marie-Caroline du Fresnay. V roce 1835 se Balzac zamiloval do hraběnky Frances-Sarah Guidoboni-Visconti a jejich přátelství trvalo pět let. Poté, co Ewelina Hańská v roce 1841 ovdověla, podnikl Balzac cestu za ní do Petrohradu. Po dalších měsících společného pobytu v Paříži se vydal na Ukrajinu, několikrát navštívil Kyjev a pobýval také v Radyvylově. Hańská navzdory svému vdovství dlouho váhala, než přijala Balzacův návrh, aby si ho vzala. Situace byla komplikována ruským právem, které stanovilo, že manželka cizince automaticky ztratila svůj pozemkový majetek, pokud car nepodepsal předběžný souhlas se sňatkem. Obávala se také neustálých Balzacových dluhů. Teprve pár měsíců před svou smrtí, a to 14. března 1850, když byl spisovatel již těžce nemocný, se v Berdyčevě uskutečnil jeho sňatek s Ewelinou Hańskou. Balzacova nemoc se ještě zhoršila během dubnové cesty do Paříže. Tam Honoré de Balzac 18. srpna 1850 zemřel.

v naší knihovně: *Evženie Grandetová, Otec Goriot, Farář tourský, Petrička, Flora Brazierová, Črty a portréty, Hledání absolutna, Lesk a bída kurtizán, Lilie v údolí, Modesta Mignonová, Dům U pálkující kočky, Venkovský ples, Gobseck, Novely, Plukovník Chabert a jiné prózy, Sestrěnice Běta, Bratranec Pons, Succubus, aneb, Běs sviňavý ženský, Šagrénová kůže, Usmířený Melmoth, Červená hospoda, Neznámé arcidílo, Massimilla Doniová, Petr Grassou, Šuani, Temný příběh, Třicetiletá, Venkované, Ztracené iluze*

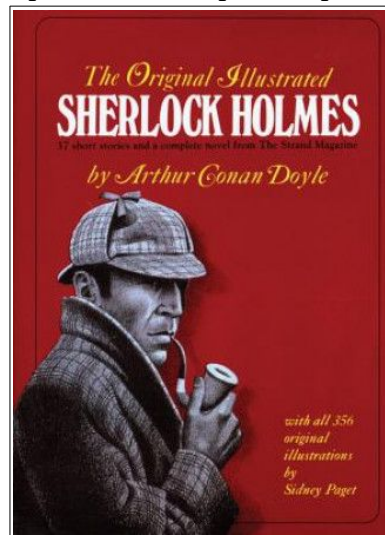
Arthur Conan Doyle (22. květen 1859 – 7. červenec 1930) byl britský spisovatel proslulý především příběhy o Sherlocku Holmesovi, jež zásadně ovlivnily podobu detektivního žánru. Tvorba tohoto velmi plodného autora zahrnuje kromě detektivek také historické a fantastické povídky a romány, dramata, poezii i literaturu faktu. Věnoval se sportu, byl jedním z prvních automobilistů ve Velké Británii a propagoval začínající lyžování. V závěru života se zaměřil na šíření spiritismu.

Arthur Conan Doyle se narodil ve skotském Edinburghu v katolické rodině. Rodiče, Angličan Charles Altamount Doyle a Irka Mary Josephine Elizabeth Foleyová, byli oddáni v roce 1855. Měli celkem deset dětí, z nichž se sedm dožilo dospělosti. Příjmení Conan, které začal Arthur Doyle užívat později, pochází od prastrýce Michaela Conana, bratra babičky z otcovy strany, který byl Arthurovým kmotrem. Rodiče poslali devítiletého Arthura v roce 1868 do jezuitské internátní školy Stonyhurst v Anglii. Po jejím ukončení v roce 1875 odjel na rok na jezuitskou kolej do Feldkirchu v Rakousku. V roce 1876 začal studovat medicínu na Edinburské univerzitě. Během studií začal psát – v roce 1879 vyšla v magazínu Chambers's Edinburgh Journal jeho první povídka. V roce 1880

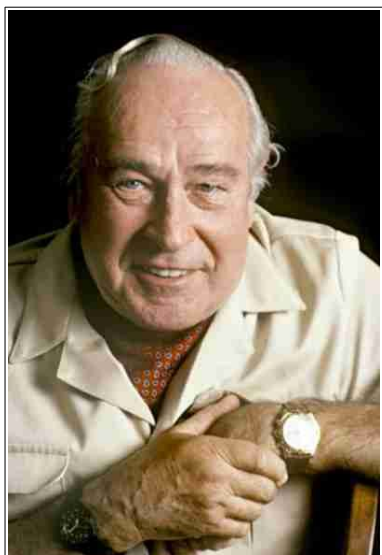
studium přerušil a přijal na sedm měsíců místo lékaře na lodi SS Hope plovoucí kolem pobřeží Grónska na lov tuleňů a velryb. Během této plavby si vedl deník, který také ilustroval. Po dokončení studia v roce 1881 pracoval jako lodní lékař na lodi plující do západní Afriky. Přestože A. Conan Doyle pocházel ze silně věřící katolické rodiny a studoval v jezuitských školách, svou víru brzy ztratil. Tvrdil o sobě, že je agnostik. Roku 1881 se začal zajímat o spiritismus. V roce 1882 otevřel se spolužákem z univerzity společnou lékařskou praxi v Plymouthu, avšak po krátké době se rozešli. Doyle se přestěhoval do Portsmouthu, kde provozoval svou vlastní ordinaci, zpočátku ne příliš úspěšnou. V 1885 složil doktorát a oženil se s Louisou Hawkinsovou. V roce 1889 se jim narodila dcera a v roce 1892 syn. V roce 1900 se dobrovolně zúčastnil jako lékař búrské války. V roce 1902 byl povýšen do šlechtického stavu za zásluhy pro Velkou Británii v búrské válce. Zvažoval odmítnutí, ale po naléhání své matky titul přijal. V roce 1906 zemřela manželka Luisa na tuberkulózu. A. Conan Doyle se znovu oženil v roce 1907 s Jean Leckie. Po svatbě se manželé přestěhovali do domu pojmenovaného Windlesham na okraji města Crowborough v hrabství Sussex. Měli spolu dva syny a dceru. Na podzim roku 1929 podnikl poslední cestu po Evropě do Nizozemska a Skandinávie. Zemřel na selhání srdce ve svém domě Windlesham v Crowborough v roce 1930.

Nejúspěšnějším literárním hrdinou A. Conana Doylea se stal Sherlock Holmes – detektiv, který je „kombinací askety a sportovce, vědce a ctižádostivého umělce, nepřítele žen a uhlazeného džentlmena, morálního arbitra a uživatele drog, zástupce zákona a zároveň beroucího zákon do vlastních rukou“. Postavu slavného detektiva, napůl lékaře a napůl houslového virtuosa, vytvořil A. Conan Doyle podle dr. Josepha Bella, chirurga a svého učitele z univerzity, ale současně byl také inspirován detektivem C. Augustem Dupinem z detektivních povídek Edgara Allana Poea. Druhou ústřední postavou detektivek je dr. Watson, „plný opravdového porozumění doprovázeného úžasem, hněvem a poněkud těžkopádným ‚zdravým rozumem‘“. A. Conan Doyle ve svých detektivkách vykresluje atmosféru ustupující tradice viktoriánské Anglie, obavy z možného budoucího chaosu, a zároveň dobový obdiv k vědeckým objevům promítající se do dedukcí detektiva. A. Conan Doyle napsal celkem 56 povídek a 4 romány s detektivem Sherlockem Holmesem, které mu přinesly slávu i peníze, přestože jako autor považoval za důležitější svou „vážnou“ literaturu. Sherlock Holmes byl a stále je napodobován, parodován, vznikla další pokračování od jiných autorů, byl mnohokrát zfilmován a uveden v divadelních hrách. Stal se předmětem kultu, vydávají se časopisy věnované „holmesovským a watsonovským studiím“, postavy Holmese a Watsona jsou chápány jako historické osobnosti, jejich život je předmětem rekonstrukcí.

v naší knihovně: *Muž s dýmkou a houslemi, Pes baskervillský, Tajuplné příběhy, Upírské příběhy, Z případů Sherlocka Holmese, Ztracený svět*

Robert Ludlum (25. květen 1927 – 12. březen 2001) byl americký spisovatel špionážních románů.

Publikoval také pod pseudonymy Jonathan Ryder a Michael Shepherd. Absolvoval Wesleyan University v Middletownu, téměř dvacet let pracoval v zábavním průmyslu jako herec, producent a také jako „hlas“ v mnoha televizních reklamách. Robert Ludlum napsal 39 románů, které byly přeloženy do 32 jazyků a vydány ve 40 zemích. Bylo vytisknuto více než 290 milionů kopií jeho knih. Některé z jeho novel byly zfilmovány. Zápletky v jeho dílech bývají komplikované, napětí vystupňované až do závěrečného překvapivého rozuzlení. Jeho hrdiny jsou obyčejní Američani, kteří jsou proti své vůli vtaženi do vysoké hry rozvědek, tajných organizací a zločineckých skupin. Jediné, na co se mohou spolehnout, je jejich vlastní odvaha, statečnost a smysl pro pravdu a spravedlnost. Jeho dílo bylo inspirováno konspirativními teoriemi z historie a současnosti. Psal dokonce tak realisticky, že na něj svého času CIA nasadila agenta.

v naší knihovně: *Bourneova moc, Bourneova pomsta, Bourneova zrada, Bourneovo ultimátum, Bourneův imperativ, Bourneův odkaz, Bourneův princip, Bourneův záměr, Dědictví Scarlettů, Hádův faktor, Křik Halidonu, Mozaika Parsifal, Operace Tortugas, Pandořina skříňka, Poslední úder Omegy, Prometheova lest, Strážci apokalypsy*

Vítězslav Nezval (26. květen 1900 – 6. duben 1958) byl moravský básník, spisovatel a překladatel, spoluzakladatel poetismu, vůdčí osobnost českého surrealismu, národní umělec, člen Komunistické strany Československa, vyznamenaný zlatou medailí Světové rady míru.

Narodil se v rodině venkovského učitele Bohumila Nezvala a Emilie, rozené Mityškové, která byla dcerou hostinského. Měl jednu sestru. Od roku 1903 bydlel v Šemíkovcích, kde navštěvoval jednotřídní školu, na kterou ve svém díle často vzpomínal. Od roku 1911 studoval na gymnáziu v Třebíči, které dokončil roku 1919. Za první světové války byl odveden, ale po dvou měsících byl pro nespolehlivost z armády propuštěn. Jeden semestr studoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, pak přestoupil na Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (studia nedokončil). Brno si však oblíbil a toto město ho velmi ovlivnilo. Roku 1922 vstoupil do Devětsilu, v jeho rámci se podílel na založení poetismu, nového básnického směru. Postupně se stal politickým iniciátorem českého avantgardního hnutí. Roku 1924 vstoupil do KSČ. Pracoval v redakci Masarykova slovníku naučného, poté se věnoval pouze spisovatelství. Nějakou dobu působil jako dramaturg Osvobozeného divadla, kde se sblížil s Voskovcem a Werichem. Publikoval v Rudém právu, Tvorbě, Odeonu, Nové scéně, Lidových novinách atd. Po kapsách nosil bloky a zápisníky, psával rád na nejrůznější barevné papírky. Jeho písmo bylo takřka nečitelné. Nestačilo zřejmě jeho myšlenkám, byl stejně impulzivní jako jeho písmo. Po druhé světové válce byl velmi aktivní v KSČ, získal řadu oficiálních poct a funkcí. Jeho tvorba této doby je poznamenána stylem budovatelské poezie. Nezval studoval knihy o astrologii, předpověděl i vlastní smrt, tvrdil, že zemře o Velikonocích. Zájem o astrologii mu vydržel po celý život, v jeho pozůstalosti se nachází 70 stran učebnice astrologie, kterou nedokončil. Měl charisma, které lávalo ženská srdce, mnoho žen podleho jeho kouzlu osobnosti. V roce 1948 se oženil s celoživotní partnerkou (znali se od roku 1926) Františkou „Fáfinkou“ Řepovou, se kterou žil až do své smrti. Od roku 1937 měl milostný poměr s herečkou Lilly Hodáčovou. Roku 1952 Nezval poznal Olgu Jungovou, z jejichž milostného vztahu se narodil syn Robert. Koncem roku 1950 onemocněl spálou a těsně po jejím vyléčení jej postihl infarkt zadní srdeční stěny. Po rekonvalescenci se opět věnoval literatuře. V březnu 1958 podnikl cestu do Itálie. Dne 6. dubna 1958 zemřel v Praze na akutní zápal plic a následné selhání srdce. Smuteční obřad v Rudolfinu a státní pohřeb se konal ve čtvrtek 10. dubna. Pohřben je v Praze na Vyšehradském hřbitově. Písemnou pozůstalost Vítězslava Nezvala získal Literární archiv Památníku národního písemnictví.

v naší knihovně: *52 hořkých balad věčného studenta Roberta Davida, Anička Skřítek a Slaměný Hubert, Dílo, Chrpy a města, Křídla, Manon Lescaut, Pražská domovní znamení, Valérie a týden divů, Věci, květiny, zvířátka a lidé pro děti, Veliký orloj, Z domoviny, Zázračné proměny, Zpívám zpěv míru*

Sharon Bolton (27. květen 1960) se narodila v hrabství Lancashire ve Velké Británii jako nejstarší ze tří dcer. Jako dítě snila, že se stane herečkou a tanečnicí, bude studovat jazz a číst dramata na Loughboroughské univerzitě. Kariéru začínala v marketingu a vztahy s veřejností, pak si dodělala titul MBA na Warwickské univerzitě. Zde poznala svého manžela Andrewa. S ním se přestěhovala do Londýna, kde pracovala na různých pozicích, věnujících se veřejnosti. Nakonec město opustili. Díky prvnímu dítěti a spoustě volného času dozrála k odhodlání začít konečně psát. Vždy milovala hororové historky ve stylu Stephena Kinga, ale nakladatelé měli zájem spíš o detektivky. A protože věděla z práce, že zákazníkům se musí dát, co chtějí, pustila se do psaní kriminálních příběhů. Její knihy byly nominovány na všechny významné literární ceny, určené pro autory detektivek a thrillerů. S. J. Bolton nyní žije se svým mužem, synem a chrem Lupe v obci v Chiltern Hills, nedaleko od Oxfordu.

v naší knihovně: *Malé temné lži, Rakvář, Travič*

Ian Fleming (28. květen 1908 – 12. srpen 1964) byl námořní důstojník, novinář, bankovní úředník a po dobu druhé světové války pobočník šéfa tajné služby v britském námořnictvu. Nejznámější je však jako tvůrce Jamese Bonda.

Ian pocházel ze známé, vážené a dosti bohaté rodiny. Jeho dědeček byl puritánský Skot a známý bankéř. Otec, plukovník Valentine Fleming, padl na frontě roku 1917 a nekrolog do Timesů za tohoto vojáka a člena parlamentu psal sir Winston Churchill. První životní úspěch Ian zaznamenal ve sportu. Studoval elitní školu Eton, kde sice nebyl dobrým studentem, ale dva roky po sobě tam byl mistrem v lehké atletice. Jeho rekordní výkon ve skoku do dálky z roku 1926 byl dlouhé roky nepřekonaný. Byl to vysoký, štíhlý a uzavřený mladík. Žárlil na diplomatickou kariéru svého staršího bratra, ale oba dva syny matka nemohla v kariéře diplomata podporovat. Naučil se však dobře francouzsky, německy a rusky a po studiu se vrhl na novinářství. Na podzim pak odešel pracovat pro Reuters do Šanghaje.

V žurnalistice měl otevřenou velkou budoucnost. Po dvou letech mu ale banka Gull and Co nabídla místo, které obvykle dostávali osvědčení padesátiletí zaměstnanci. Místo přijal, přestože ho novinářina bavila, vzrušovala a uspokojovala. V květnu roku 1939 dostal mladý bankovní úředník Ian Fleming pozvání na schůzku ve starobylém a vznešeném hotelu Carlton v Londýně. Díky klidnému prostředí, diskrétní obsluze, vynikající kuchyni a vinnému sklípku se Fleming na ten rozhovor velmi těšil. Nemohl však tušit, že mu od základu změní život. Na schůzku ho totiž pozval kontradmirál John Godfrey, který hledal pobočníka. Fleming, mimochodem i absolvent námořnické důstojnické školy, bystrý a dravý novinář s rozsáhlými jazykovými znalostmi, navíc z dobré rodiny, byl ideální kandidát na toto místo. Admirál Godfrey byl totiž začátkem roku jmenovaný ředitelem tajné služby britského námořnictva. Fleming místo přijal a začal svůj čas dělit mezi banku a kontrašpionáž. Stephensonova škola u jezera ukázala Flemingovi nejen celou řadu špionážních triků, ale podnítila i jeho fantazii. Posloužila mu jako odrazový můstek pro vymyšlení vlastních akcí během války a později mu pomohla vytvořit typ agenta 007. Hrdinu v podstatě romantického, bezohledného až k sadismu a chladného jako tasený nůž. Navíc získala podnět jeho technická představitost, s kterou vytvářel technické špionážní hračky pro svého agenta. Prvním bondovským románem bylo *Casino Royale*. Fleming ho začal psát na jaře roku 1952 v Oracabesse, na Jamajce. Zemřel o dvanáct let později při korektuře třináctého románu *Muž se zlatou zbraní*. Agent 007 se tedy zrodil začátkem 50. let 20. století v době, kdy vrcholila studená válka. To se přeneslo i do prvních románů, v nichž byl hlavním nepřítelem komunismus. Až později se Bond setkal s různými tajnými agenturami, šílenými anarchisty, geniálními vědci a podobně. *Casino Royale* vycházelo nejprve na pokračování v novinách a teprve potom bylo s velkým úspěchem vydáno v půlmiliónovém nákladu. Za dobrodružství agenta 007 si autor koupil dům nedaleko Buckinghamského paláce, vilu na pláži v Sandwichi, přepychovou kancelář na Fleet Street a slavnou vilu Goldeneye na Oracabesse (Jamaica).

v naší knihovně: *Casino Royale, Dr. No, Goldfinger*

Regionální osobnosti – květen

Msgr. Max Pitterman – konzistorní rada, biskupský vikář, kněz, duchovní
02.05.1856 (Domažlice) – 29.06.1938 (Domažlice)

místa působení: Domažlice, Hostouň, Horšovský Týn, Staňkov

Po vychození klatovského gymnázia přešel na studia teologie do Českých Budějovic. Dne 18. července 1880 byl zde vysvěcen na kněze. První kaplanské místo bylo v Hostouni, odtud odešel do Horšovského Týna, Blížejova, Mělnice a poté do Staňkova. Zde se zasloužil o zřízení sirotčince. Od roku 1919 žil na penzi v Domažlicích.

JUDr. Otto Wilhelm – příslušník čsl. zahraniční armády, voják, advokát, emigrant
03.05.1904 (Staňkov) – 22.09.1998 (Velká Británie)

místa působení: Staňkov, Liberec, Horšovský Týn, Velká Británie

Narozen do rodiny židovského obchodníka Morice Wilhelma. Dětství a období dospívání prožil ve Staňkově, v letech 1925 až 1930 studoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Advokátní činnost zahájil roku 1931 v Liberci. Po obsazení Sudet opustil Československo a přes Francii se dostal do Velké Británie, kde obratem vstoupil do čsl. zahraniční armády. Manželka a syn za ním přicestovali na falešný pas. Prošel boji ve Francii, po její kapitulaci byl evakuován zpět do Velké Británie. Zde byl po reorganizaci armádních složek začleněn do obrněné brigády, se kterou se po spojenecké invazi do Francie v roce 1944 účastnil bojů u přístavu Dunkerque. Po ukončení 2. světové války, během které zahynula v koncentračních táborech většina jeho příbuzných včetně bratra Arnošta, se vrátil do Staňkova. Roku 1946 se stal advokátem v Horšovském Týně. Brzy po komunistickém uchopení moci v roce 1948 byl však nucen emigrovat znovu. Vycestování mu bylo umožněno jen na základě zřeknutí se majetku ve prospěch státu. Usadil se i s rodinou ve Velké Británii, kde se dožil pádu komunismu v Československu v roce 1989 a částečné rehabilitace.

Anna Marie Trauttmansdorff-Lichtenstein – hraběnka, šlechtična
1651 – 04.05.1704

místa působení: Horšovský Týn

V sedmnácti letech se provdala za hraběte Rudolfa Wilhelma (1646-1689), vnuka hraběte Maxmiliána, prvního Trauttmansdorffa. Porodila pět dětí, z nichž se dospělého věku dožily pouze tři, mezi nimi Johann Josef (1676-1713), pozdější majorátní pán horšovskotýnské primogenitury. V osmatřiceti ovdověla. Byla silně nábožensky založená a dobu svého vdovství vyplňovala posilováním katolické církve na svých panstvích a budováním církevních staveb. Její zájem se soustředil zejména na poutní kostel sv. Anny na Vršíčku. Na jižní straně kostela nechala zřídit byty pro 8 poddaných (stavba vyhořela v roce 1945), kteří obstarávali ostrahu a běžnou údržbu celého rozsáhlého areálu. Mezi kostelem a usedlostí dala roku 1697 vybudovat kapli Božího hrobu ve zmenšeném provedení, zcela podle vzoru slavného chrámu v Jeruzalémě.

Jaroslav Beneš – lékárník, autor odborných článků
05.05.1914 (Smědčice) – 30.03.2003 (Horšovský Týn)

místa působení: Horšovský Týn

Narodil se na okraji rokycanského okresu v obci Smědčice. Po studiu rokycanského gymnázia studoval na Univerzitě Karlově v Praze. Odbornou praxi vykonával nejprve v Rokycanech, poté v Roudnici nad Labem. V roce 1945 přišel do Horšovského Týna a s platností od 1. srpna 1945 byl jmenován Zemským národním výborem v Praze městským lékárníkem. Jako první poválečný lékárník vedl městskou lékárnu déle než 31 let. Přispíval do odborných časopisů Farmaceutický obzor, Sborník příspěvků k dějinám farmacie, Lékárenské aktuality. Nejceněnější prací je rukopisný sborník z roku 1981 Z historie lékáren na Domažlicku.

Karel Hruška – odborný publicista, lesník, ekonom
29.12.1929 (Horní Cerekev) – 07.05.2012

místa působení: Tachov, Horšovský Týn

Absolvent Lesnické školy v Domažlicích a poté dálkového studia na Střední lesnické technické škole Písek. Pracoval ve venkovním lesnickém provozu, dále jako ekonom Lesního závodu Tachov a Horšovský Týn. Tři roky činný také ve funkci kontrolora Západočeských státních lesů a taktéž 3 roky ve funkci vedoucího okresní statistiky v Tachově. Badatelské práce v oblasti historie okupace Chodska nacistickým

Německem. Shromáždil kompletní dokumentaci ke všem památníkům na území domažlického okresu. Část jeho bádání uvedena ve III. díle sborníku Chodsko ve stínu hákového kříže (2009).

Vlasta Hovorková – okresní náčelnice Sokola, cvičitelka, učitelka
1925 (Praha) – 07.05.1985

místa působení: Praha, Horšovský Týn

Pocházela z Prahy, její otec Vilém Kopta byl koncertním mistrem na hoboj a profesorem hudby. Matka byla ředitelkou měšťanské školy. Rodinu táhlo k Horšovskému Týnu silné pouto, neboť Vilém Kopta sem zajížděl na léto ke svému bratru Antonínovi. Po vystudování učitelského ústavu v Praze působila Koptová od září 1945 jako učitelka na malotřídních školách na Horšovskotýnsku, od roku 1948 pak učila na měšťanské škole v Horšovském Týně. Její život byl spojen s prací v tělovýchovném hnutí – působila jako dlouholetá cvičitelka, od roku 1947 ve funkci okresní náčelnice Sokola. V polovině 50. let založila školní tělovýchovnou jednotu, spolu se svým manželem Jaroslavem Hovorkou stála u vzniku stadionu v Horšovském Týně. Byla nositelkou řady tělovýchovných vyznamenání. V 50. letech se též významně podílela na činnosti divadelního ochotnického souboru. Velký rozsah aktivit se bohužel nepříznivě projevil na jejím

zdraví. Zemřela po těžké nemoci.

Miloš Hlávka – básník, divadelní teoretik, dramatik, překladatel
15.09.1907 (Horšovský Týn) – 07.05.1945 (Praha)

místa působení: Praha

Miloš Hlávka byl český dramatik, divadelník, básník, prozaik a překladatel z francouzštiny, němčiny a italštiny. Jeho hlavní význam spočíval v oblasti divadla. A to nejen v původních dramatech a ve specifických jevištních prepisech (básnických úpravách, autorských adaptacích), ale i v jeho uvažování o divadle a v jeho dramaturgickém konceptu básnického divadla. Po osvobození byl nařčen ze spolupráce s Němci a bylo mu vyčítáno jeho manželství se ženou německé národnosti. Na dlouhá léta byl z české kultury vymazán, i když mu posmrtně bylo vydáno osvědčení o občanské bezúhonnosti a konkrétní spolupráce s okupanty mu nebyla nikdy prokázána.

Narodil se v rodině dr. Antonína Hlávky, soudního adjunkta v Horšovském Týně a matky Mileny, rozené Smolíkové (dcery profesora na učitelském ústavu). Po maturitě na gymnáziu (1925) studoval na pražské Univerzitě Karlově. Začal na právnické (1925-1928) a přestoupil na filozofickou fakultu, kde v roce 1933 své vysokoškolské vzdělání ukončil. V roce 1929 se Miloš Hlávka seznámil s tanečnicí v Osvobozeném divadle Irmgard Otte a v roce 1931 uzavřeli civilní sňatek na pražském magistrátě. V roce 1936 se jim narodil syn Petr, 1940 dcera Anna. V době Protektorátu zažívala česko-německá rodina obtíže národnostního charakteru. I když syn chodil do české školy, Češi matce vyhrožovali poválečným odebráním dětí. Pro německé úřady zase bylo nepřijatelné, aby dítě německé matky navštěvovalo českou školu. Koncem roku 1944 Hlávková manželka s dětmi odjela do Meklenburska, kde žili její rodiče. Po válce bylo Irmgard Hlávkové zachováno československé státní občanství. Navrátila se do Prahy, kde žila, stejně jako její děti.

V letech 1927-1929 byl členem prvního Voice-bandu E. F. Buriana. Také spolupracoval s Jiřím Frejkou při vzniku avantgardních scén Dada (1927-1929) a Moderní studio (1929). Pro Moderní studio např. zdramatizoval román Julesse Romainse Kumpáni. Koncem roku 1930 byl dramaturgem Uměleckého divadla, které založil Oldřich Stibor se skupinou přátel ve Fenclově Aréně na Smíchově. Zahajovací inscenaci sociální drama Sinclaira Zpívající věžňové cenzura před premiérou zakázala. V lednu 1931 pro nepřesvědčivost hereckých výkonů v inscenaci Scaniauského satiry Papírový milenec uváděné ve Stiborově režii a v úpravě Miloše Hlávky Umělecké divadlo zaniklo.

V období mezi válkami pracoval jako redaktor nakladatelství Sfinx (1934-1937) a překládal z němčiny, francouzštiny a italštiny. Byl prvním redaktorem klubovního měsíčníku Evropského literárního klubu (ELK), který vznikl v roce 1935. V roce 1936 založil Klub překladatelů. Sám patřil mezi významné překladatele nakladatelství Melantrich a Rozprav Aventina, v nakladatelství Aventinum pracoval jako redaktor. V září 1936 se zúčastnil společně s režisérem Jiřím Frejkou a Josefem Trägrem Mezinárodního divadelního sjezdu ve Vídni. V roce 1938 působil v Central European Press jako redaktor v Haagu, od roku 1941 v nakladatelství Českomoravský kompas řídil Knižnici dramatického umění. Spolupracoval s rozhlasem a filmem. Od počátku 30. let spolupracoval s Národním divadlem, pro které přeložil a adaptoval řadu divadelních her a klasických komedií a kde se hrály i jeho dvě vlastní hry; později zde byl trvale zaměstnán. Do Lidových novin přispíval kritikami z kulturní oblasti.

Od září 1939 pracoval Miloš Hlávka v Národním divadle jako lektor, později dramaturg, vedle dramaturga F. Götze. Od dubna 1944 se stal zastupujícím šéfem činohry. V této funkci působil krátce, protože od 1. září 1944 platil zákaz hraní v divadlech.

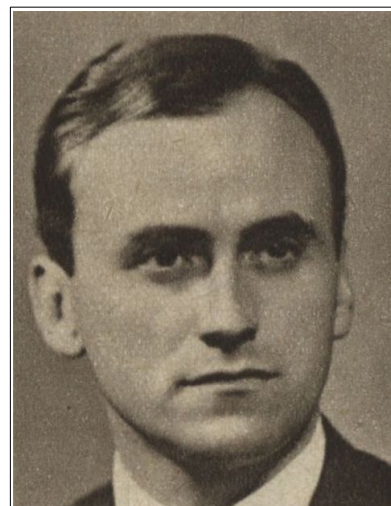

Miloš Hlávka a kamarád Ladislav Pešek na snímku ze 30. let 20. století.

Na dlouhou dobu byl Miloš Hlávka prakticky vymazán z české kultury. Pozůstalým Miloše Hlávky bylo sice v lednu 1947 vydáno potvrzení o Hlávkově občanské bezúhonnosti, tzv. Osvědčení o státní a národní spolehlivosti a Hlávkovy adaptace se objevovaly na jevištích a byly vydávány v DILIA i po roce 1948. Hlávkův syn prokázal v roce 1986 bezúhonnost svého otce v období Protektorátu a dosáhl omluvy nakladatelství Odeon za uvedení nesprávných údajů v memoárové literatuře. Názor o domnělém kolaborantství Miloše Hlávky v některých publikacích přetrvával i do nedávné doby, i když byl dříve opakovaně vyvrácen. Bezpochyby tento názor ovlivnil i omyl některých historiků v záměně jmen, když bylo jméno Miloše Hlávky zaměněno za jméno doktora Miroslava Hlávky (narozeného 1887, předáka fašistického hnutí ANO – Akce národní obrody), který byl po válce v nepřítomnosti jako kolaborant odsouzen a který je od roku 1945 neznámý.

Knižně tvorba Miloše Hlávky nevycházela přes šedesát let. Až roku 2012 vydalo nakladatelství Akropolis antologii *Písňe na rozloučenou*. Část díla Miloše Hlávky nebyla za jeho života vydána knižně, ale pouze časopisecky.

6. května 1945 byl Miloš Hlávka za pražského povstání v Celetné ulici postřelen. Po převozu do nemocnice Na Bulovce následující den zemřel. Pohřben byl na Olšanských hřbitovech.

Adolf Velhartický – básník, prozaik, dramatik, překladatel

09.05.1882 (Horšovský Týn) – 13.04.1932 (Tábor)

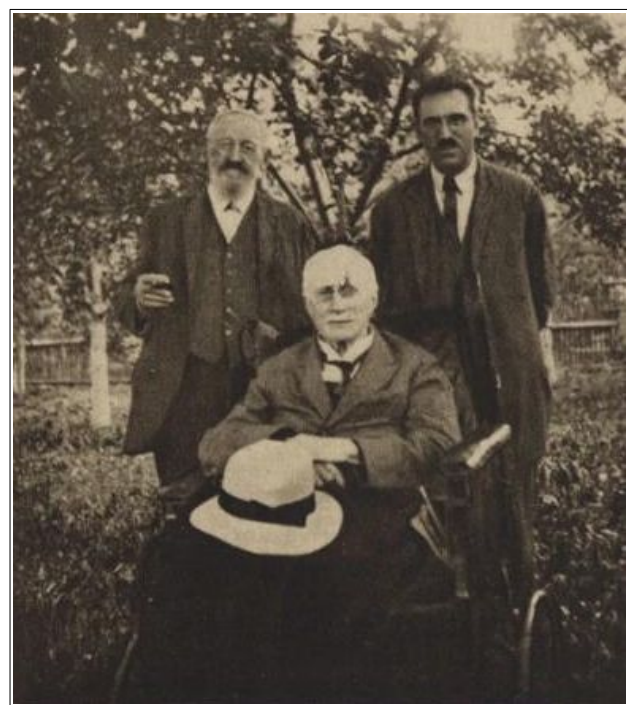
místa působení: Soběslav

Adolf Velhartický, původním jménem Adolph Thomas Waldmann byl český prozaik, překladatel a básník, představitel novoromantismu.

Narodil se v rodině poštovního expeditora v Horšovském Týně (německy Bischofteinitz, starším pravopisem Horšův Týn) Mathiase Waldmanna (1853-1907) a matky Magdaleny, rozené Lippertové (1849). Pokřtěn byl Adolph Thomas Waldmann. Od roku 1887 byla rodina policejně hlášena v Praze. Adolf Waldmann měl tři bratry. V letech 1897 až 1900 navštěvoval německou státní reálku v Karlíně.

K poště nastoupil jako aspirant v Říčanech v září 1900. V roce 1901 se stal poštovním expeditorem a funkci vykonával střídavě v Zákupcích, Říčanech a Benešově nad Ploučnicí. Od roku 1904 do roku 1913 sloužil na poštovním úřadě ve Světlé nad Sázavou.

Byl ženatý s Annou Bartákovou. Manželé měli dvě dcery. Ve Světlé nad Sázavou se jim narodil syn, ten však zemřel v dětském věku.

Karel Matěj Čapek-Chod (stojící vlevo) a Adolf Velhartický u Antonína Sovy, 1926.

Od prosince 1913 žil s rodinou v Chlumu u Třeboně (německy Chlumetz bei Wittingau), kde byl jmenován vrchním poštmistrem. Zde žil do roku 1931. V tomto období byl dvakrát zvolen starostou, poté náměstkem starosty. V roce 1931 odešel do Soběslavi, kde byl jmenován přednostou poštovního úřadu.

Příjmení Waldmann si změnil na Velhartický v souladu s pseudonymem, který do té doby užíval, spolu s ním změnila příjmení i jeho manželka a dcery. Oficiálně došlo ke změně příjmení v roce 1919. Pod jménem Adolf Velhartický však publikoval již od počátku své literární tvorby.

Roku 1910 získal nedostačující státní stipendium 300 K, přesto se mu podařilo odjet následujícího roku na stipendijní pobyt do Itálie, který ovlivnil jeho další tvorbu a obdiv k antice.

Jeho dlouholetými přáteli byli Antonín Klášterský a Karel Hugo Hilar, se kterým patřil k spoluzakladatelům volného literárního sdružení Syrinx (1903) a jeho časopisu Moderní život. Od počáteční dekadentní poezie se brzy přiklonil k epické poezii. V próze ho zaujala

především historická témata, ať již z období renesance nebo starověku.

V listopadu 1931 byl hospitalizován v pražské nemocnici na Bulovce, kde mu byly diagnostikovány vadné ledviny. Zemřel ve věku 50 let v nemocnici v Táboře, pochován byl v Českých Budějovicích.

Jiří Krumlovský – autor latinských veršů, správce školy, rektor, školní inspektor

(Domažlice) – 10.05.1622 (Praha)

místa působení: Praha, Pardubice, Nymburk, Horšovský Týn

Správce škol v Praze a Pardubicích. Rektor školy v Horšovském Týně, od roku 1617 působil v Nymburku. V roce 1609 získal titul bakaláře. Mezi roky 1620-22 byl jedním ze školních inspektorů.

Hans Benda – zemský dvorní rada, školský rada, učitel

31.08.1859 (Pivoň) – 11.05.1935 (Linz – Rakousko)

místa působení: Horšovský Týn, Vídeň

Učitel a školský rada. Absolvoval studia na německém učitelském ústavu v Českých Budějovicích, několik let učil na škole v Horšovském Týně. Po roce 1905 povolán jako školský rada do Vídně, zasloužil se o rozvoj rakouského školství. Pozn.: Podle Kalendária osobností západních Čech na rok 2002 zemřel 11. května 1932.

Václav Eymér – vládní rada, historik, středoškolský profesor

11.05.1854 (Horšovský Týn) – 21.08.1908 (Litoměřice)

místa působení: Stříbro, České Budějovice, Litoměřice, Praha

Narodil se v Horšovském Týně č. 70 v rodině hodináře Franze Eymera. Absolvoval piaristické gymnázium v Plzni, filozofickou fakultu v Praze. Roku 1877 složil státní učitelskou zkoušku ze stenografie a o rok později z klasické filozofie. V letech 1873-1879 zastával funkci ředitele Stenografického úřadu při sněmovně v Praze, poté působil jako profesor na gymnáziích ve Stříbře, Praze, Českých Budějovicích a Litoměřicích. V roce 1901 se stal ředitelem litoměřického německého státního gymnázia. Dosáhl titulu vládního rady. Zajímal se také o starověk, archeologii a další humanitní vědní disciplíny.

Viktor Douba – fotograf, dokumentátor ochrany přírody, právník

12.10.1907 (Postřekov) – 14.05.1979 (Rokycany)

místa působení: Kdyně, Horšovský Týn, Plzeň

Jeho dědeček Ondřej Schweiner, učitel v Postřekově, byl známý národopisný pracovník. Otec Josef Douba vystudoval pražskou malířskou akademii a působil jako malíř a kreslív v řadě časopisů. Viktor Douba po absolvování domažlického gymnázia studoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, ale právní praxi záhy opustil. V té době už se naplno věnoval své zálibě – fotografii. Úspěšně zveřejňoval své práce v časopisech (hlavní cena v soutěži týdeníku Ahoj z roku 1937). Významná byla i účast na sborníku fotografií historických památek Naše vlast v obrazech z roku 1948. V letech 1941-1943 se fotografickému oboru vyučil a pracoval v ateliéru ve Kdyni. Od roku 1946 působil v Horšovském Týně zprvu samostatně, později jako člen družstva Fotografia až do roku 1963. Od roku 1964 pracoval v Plzni jako dokumentátor Krajského střediska památkové péče a ochrany přírody. Ve své fotografické práci se zajímal především o reportážní fotografie Henri Cartiera Bressona.

mjr. Jiřina Tvrdíková – příslušník čsl. zahraniční armády, zdravotnice, armádní důstojník, major, politický vězeň

15.05.1923 (Tjačevo – Podkarpatská Rus, Ukrajina) – 2011

místa působení: Sibiř (Rusko), Slovensko, Horšovský Týn, Černovice

Otec byl československým četníkem z Vinohrad, matka byla z Podkarpatské Rusi. Studovala zdravotnickou školu v Užhorodu, roku 1939 z ní ale byla vyloučena pro židovský původ. S pěti spolužáky utekla do komunistického Sovětského svazu, kde chtěla dostudovat. Zde však byla zadržena a odsouzena ke třem rokům nucených prací na Sibiři. Vězněna byla až do vypršení trestu v roce 1942. Poté byla převezena do Buzuluku, kde se formovala československá zahraniční armáda. Nastoupila do zdravotního praporu 1. brigády, se Svobodovou armádou pak jako zdravotnice prošla celou Karpatsko-dukelskou operací. U Liptovského Mikuláše byla těžce raněna zásahem do páteře. Se zraněním se pak vyrovnávala celý život a podstoupila řadu zákroků. Její bratr Jan zemřel při Karpatsko-dukelské operaci jako tzv. dítě pluku ve věku 15 let. Ona sama dosáhla hodnosti majora, obdržela řadu vojenských

vyznamenání. Od války až do důchodu se živila jako prodavačka v potravinách. Bydlela v Horšovském Týně, později v Domově důchodců v Černovicích.

Pauline Bäuml – malířka, sochařka, restaurátorka

29.05.1865 (Víděň) – 17.05.1946 (Horšovský Týn)

místa působení: Horšovský Týn

Malířka a restaurátorka působící v Horšovském Týně. Narodila se v úřednické rodině. Na radu dvorního malíře von Mayera dali rodiče dceru studovat na Vídeňskou akademii umění. Po jejím ukončení studovala ještě nějaký čas v Mnichově a cestovala, aby poznala nejznámější evropské galerie. Zřejmě již v roce 1898 žila v Horšovském Týně, odkud pravděpodobně pocházela její matka (rozená Kuliánová). Zde se provdala za stejně starého Georga Bäumla, obchodníka s uhlím a muže plného uměleckých zájmů. Jejich manželství skončilo náhle 13. ledna 1939, kdy se její manžel oběsil v budově kasina na Velkém předměstí z hrůzy před nacistickým pučem. Za války žila nemocná umělkyně ve vilce se zahradou na Klášterském předměstí č. 21. Zemřela v Jelení ulici č. 9 a pohřbena byla při východní stěně horšovskotýnské hřbitova nad márnicí. Její obrazy jsou umístěny na zámku, v muzeu, na městském úřadu, ale zejména v řadě místních rodin. Byla především autorkou květinových zátiší, i když malovala i portréty a krajiny.

Josef Kočandrlé – předseda pobočky Jednoty pošumavské, vlastenec, přednosta železniční stanice, voják
17.05.1882 (Lobzy) – 16.11.1955 (Horšovský Týn)

místa působení: Volary, Kubova Huť, Horšovský Týn

Narodil se v Lobzích u Plzně. Po studiích odešel jako praktikant státních drah do šumavského městečka Volary, krátce nato působil jako přednosta nejvýše položené železniční stanice v Čechách Kubovy Hutě. První světovou válku prodělal jako poddůstojník rakouské armády na Balkáně a v severní Itálii. Brzy po vzniku Československé republiky přišel do Horšovského Týna, kde působil v úřadě přednosta stanice až do svého penzionování v roce 1938. Zde se také podruhé oženil s dcerou okresního školního inspektora Virginii Zischkovou. Po příchodu do města se hned zapojil do společenského a politického dění v české menšině. Stal se spoluzakladatelem a předsedou místní pobočky Jednoty pošumavské. Po násilném odtržení českého pohraničí v září roku 1938 zůstal jako jeden z mála Čechů ve městě. Na jaře 1939 byl jako „nebezpečný Čech“ zatčen a vězněn v celách gestapa v Karlových Varech. Po šesti měsících vazby byl ze zdravotních důvodů a na přímluvu knížete Trauttmansdorffa propuštěn na podmínku, do konce války však zůstal pod policejním dozorem. Dne 5. května 1945, hned po osvobození města, byl americkou vojenskou správou jmenován předsedou Revolučního národního výboru a tento akt byl několik dnů poté schválen na 1. zasedání i českou menšinou ve městě. Tuto nelehkou funkci však vykonával pouze několik dnů. Tíživý zdravotní stav a zejména neustálé osočování z přílišné loajality k Němcům (vystavování dokladů antifašistům) jej donutilo k rezignaci. Zemřel po dlouhé a těžké nemoci.

Adolf Timotheus Ohnrich – odbojář, politický vězeň, antifašista, četník

20.01.1877 (Žacléř) – 22.05.1948

místa působení: Horšovský Týn

Již během 30. let patřil k politicky aktivním antifašistům. Pocházel ze Žacléře, působil v četnickém sboru. Sloužil v Horšovském Týně, kam se s rodinou přestěhoval. Po úraze byl ve 20. letech penzionován a mohl se věnovat politické činnosti. Od roku 1926 byl tajemníkem sekce maloročníků v Sociálně-demokratické straně. Za ni také kandidoval na společné kandidátce demokratických stran ve volbách v roce 1938. Během mnichovské krize mu poslanec Wenzel Jaksch zprostředkoval možnost emigrace do Londýna. Ohnrich ale tuto možnost odmítl, krátce po obsazení Horšovského Týna tak byl zatčen a uvězněn v koncentračním táboře Dachau. Odtud se vrátil s podlomeným zdravím. V roce 1944 byl znovu zatčen a vyslýchán na úřadovně gestapa v Karlových Varech. I toto zatčení přežil a nepřestal v odbojové činnosti, kde byl napojen na odbojovou skupinu Niva. Bezprostředně po osvobození města americkými jednotkami nastoupil jako velitel četnické stanice. Poválečný režim se k němu ale nezachoval dobře. Byl zbaven své funkce a teprve po intervencích na ministerstvu vnitra nebyl zahrnut do odsunu německého obyvatelstva. Únorový komunistický puč mu přinesl další osobní problémy, zejména když byla znovu otevřena otázka uznání jeho československého občanství. Tyto osobní útoky spolu s podlomeným zdravím byly hlavní příčinou jeho smrti.

Maxmilián Trauttmansdorff – hrabě, šlechtic, luterán, voják

23.05.1584 (Štýrský Hradec – Rakousko) – 08.06.1650 (Vídeň)

místa působení: Horšovský Týn

Jan Maxmilián hrabě z Trauttmansdorffu byl rakouský šlechtic, významný politik a diplomat habsburské monarchie první poloviny 17. století. Od mládí se uplatňoval v diplomacii a během třicetileté války podnikl řadu cest po Evropě. Ve funkci nejvyššího hofmistra císařského dvora (1637-1650) byl prvním ministrem Ferdinanda III. a v závěru třicetileté války se podílel na uzavření vestfálského míru. Během své kariéry dosáhl hraběcího titulu a Řádu zlatého rouna. V pobělohorských konfiskacích získal za výhodných podmínek rozsáhlý majetek v Čechách (Horšovský Týn), který se stal majetkovou základnou Trauttmansdorffů až do 20. století.

Pocházel ze starého štýrského rodu Trauttmansdorffů, narodil se jako mladší syn Jana Bedřicha Trauttmansdorffa (1542-1614), který byl v roce 1598 povýšen do stavu svobodných pánů. Maxmilián původně sloužil v armádě jako rytmistr, v roce 1608 byl jmenován členem říšské dvorské rady, později se stal komorníkem císaře Matyáše I. a hofmistrem jeho manželky Anny. Od začátku třicetileté války se uplatňoval jako diplomat, v roce 1620 byl vyslán do Bavorska a Kolína nad Rýnem, jeho úkolem bylo také získat podporu Španělska a papeže pro další účast rakouských

Habsburků ve třicetileté válce. Z pověření císaře Ferdinanda II. uzavřel v roce 1621 mír se sedmihradským knížetem Gáborem Bethlenem.

Na přelomu let 1622-1623 byl při císařově cestě na říšský sněm v Řezně uváděn již v předních pozicích doprovodu Ferdinanda II. V roce 1623 byl povýšen do říšského hraběcího stavu (1625 titul potvrzen pro České království). Získal uherský indigenát (1625) a inkolát v Čechách (1627), byl též členem tajné rady a od roku 1631 zplnomocněncem arcivévody Leopolda. Na přelomu let 1633-1634 byl pověřen jednáním s Albrechtem z Valdštejna, aby zjistil jeho záměry.

Jako věrný stoupenec Ferdinanda II. byl v roce 1635 dekorován Řádem zlatého rouna, profitoval také na valdštejnských konfiskacích. Za vlády Ferdinanda III. zastával funkci císařského nejvyššího hofmistra (1637-1650), k jehož dvoru se připojil již v roce 1635. Jako císařský nejvyšší hofmistr byl v podstatě prvním ministrem habsburské monarchie a představitelem tzv. španělské strany. Od roku 1637 byl též hejtmánem ve Štýrském Hradci. Nadále se podílel na diplomatických jednáních během třicetileté války, jeho blízkým spolupracovníkem byl v té době říšský vicekancléř Ferdinand Zikmund Kurz ze Senftenau. Jako nejvlivnější

Hrabě Maxmilián z Trauttmansdorffu s dekorací Řádu zlatého rouna.

Erb Maxmiliána Trauttmansdorffa a jeho manželky Sophie, rozené Pálffyové, na nádvorní fasádě zámku Horšovský Týn.

osobnost u dvora Ferdinanda III. byl také patronem řady vojevůdců z bývalé Valdštejnovy armády. V závěru třicetileté války byl delegátem na mírových jednáních v Münsteru, i když ze zdravotních důvodů nebyl osobně přítomen všem rozhovorům. Trauttmansdorffovo pero, s nímž podepsal závěrečné mírové protokoly, je součástí rodinných sbírek na zámku v Horšovském Týně. Po otci byl dědicem statků v Rakousku a Štýrsku, po bitvě na Bílé hoře získal také statky v Čechách. V roce 1622 za velmi výhodných podmínek koupil panství Horšovský Týn zkonfiskované Vilémovi z Lobkovic. Horšovský Týn se jako centrum rozsáhlého panství měl stát hlavním sídlem Trauttmansdorffů a Maxmilián hned v roce 1622 vydal nový městský řád. Majetek v západních Čechách rozšířil později dalšími nákupy (Hlohová, Dolní Kamenice). Z konfiskací po smrti Albrechta z Valdštejna a jeho stoupenců získal v Praze Trčkovský palác, označovaný později jako Trauttmansdorffský. Po své sestře Anně Marii, provdané Breunerové, zdědil v roce 1642 panství Větrný Jeníkov. Za složitých majetkoprávních poměrů získal pro své potomstvo v roce 1649 panství Litomyšl.

V roce 1615 se oženil s Žofií (Sophie) Pálffyovou (1596-1668) z významné uherské šlechtické rodiny. Z jejich manželství pocházelo patnáct dětí. Významnými pokračovateli rodu v Čechách byli synové Adam Matyáš (1617-1684) a Jan Bedřich (1619-1696), nejmladší syn Jiří Zikmund (1638-1708) byl zakladatelem štýrské rodové větve. Pozn.: Kalendárium na rok 1999 udává datum úmrtí 7. července 1650.

Matěj Šlais – archivář, knihkupec, básník

23.05.1896 (Hluboká) – 08.04.1976 (Domažlice)

místa působení: Kdyně, Domažlice, Horšovský Týn

Narodil se jako prvorozený syn rolníka v Hluboké u Kdyně. Dětství prožil na zemědělské usedlosti v Dobříkově. Vyučil se knihkupcem u M. F. Krátkého v Domažlicích, poté nastoupil do zaměstnání v knihkupectví Jana Kuneše ve Kdyni. V roce 1917 byl odveden k pěšímu pluku a poslán na rumunskou frontu. Po válce, roku 1919, si ve Kdyni otevřel knihkupectví a papírnictví, fotografoval a vlastním nákladem vydával pohlednice. Od roku 1925 vystřihoval z novin všechny zprávy o Kdyni a vytvářel tak podrobnou kroniku Kdyňska. V roce 1955 se stal okresním archivářem v Domažlicích, po územní reorganizaci v roce 1960 přešel do OA v Horšovském Týně. Do důchodu odešel roku 1971. Je autorem básnických sbírek: Kytice vzpomínek, Z rodného kraje, Domov a kraj s grafickou výzdobou A. Moravce a J. Hlavsy. Pozn.: Podle Kalendária osobností západních Čech na rok 2000 zemřel v obci Kdyně.

Karel Lang – učitel hudby, hudebník

15.11.1905 (Křenovy) – 24.05.1993 (Cheb)

místa působení: Staňkov, Horšovský Týn, Františkovy Lázně

Otec, muzikant František Lang, vedl v Křenovech zájezdní hospodu. Karel Lang působil na hudebních školách ve Staňkově a od roku 1950 v Horšovském Týně. V roce 1976 odešel za dcerou do Františkových Lázní, kde byl i nadále hudebně činný.

Jaroslav Veselý – výtvarník, malíř, grafik

24.05.1909 (Domažlice) – 21.06.1985 (Domažlice)

místa působení: Chodsko, Domažlice, Horšovský Týn

Domažlický výtvarník, zaměstnanec družstva Chodovia. Působil na Chodsku a na Šumavě. Maloval obrazy převážně s chodskou a šumavskou tematikou. V díle se objevuje i tematika z okolí Horšovského Týna, kde žila jeho dcera.

Kryštof Popel z Lobkovic – šlechtic

1549 – 25.05.1609

místa působení: Horšovský Týn

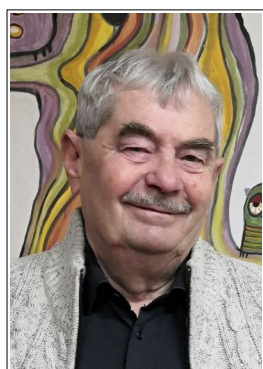
Starší syn Jana mladšího z Lobkovic (z jeho prvního manželství s Annou z Bibrštejna), po jehož smrti zdědil roku 1570 Horšovský Týn i další západočeské statky. Vzdělání získal na univerzitě v Bologni. Pokračoval v dostavbě horšovskotýnského zámku a zřídil renesanční zámeckou zahradu, ve které byl postaven letohrádek. Roku 1584 dal vystavět osmihrannou loretu, pravděpodobně první v Čechách.

Wilhelm Kurt – ředitel živnostenské školy, učitel, geolog, odborný publicista, vysídlenec

26.05.1862 (Adamov) – 17.04.1950 (Waldmünchen)

místa působení: Karlovy Vary, Staňkov, Horšovský Týn, Pivoň, Poběžovice

Chlapec z početné rodiny rolníka Johanna Kurta vystudoval reálku a učitelský ústav v Českých Budějovicích. Po krátkém působení v jižních Čechách se v roce 1886 dostal na Domažlicko a postupně učil na školách ve Staňkově, Horšovském Týně, Pivoni a nejdéle v Poběžovicích, kde založil pokračovací školu. Poběžovické škole věnoval i rozsáhlou geologicko-mineralogickou sbírku. Zasloužil se o zahájení dolování v Otově a v Mutěnině. Publikoval v německých časopisech. V Českých Budějovicích vydal průvodce Führer durch den Böhmerwald, údajně jednoho z nejlepších průvodců Šumavou. Za své zásluhy byl v době První republiky jmenován vládním radou a ředitelem živnostenské školy v Karlových Varech. V roce 1946 musel odejít do Bavorska. Zemřel ve Waldmünchen, kde je i pohřben.

Ivan Vičar – spisovatel, grafik, malíř, ekonom

27.05.1943 (Brno)

místa působení: Horšovský Týn, Plzeň

Absolvent Střední zemědělské školy v Třebíči a Vysoké zemědělské školy v Brně. Prvním zaměstnáním byla funkce ekonoma na Domažlicku. V zemědělství zůstal až do roku 1990, poté založil auditorskou firmu v Plzni. Autor knih pro děti a mládež. Publikovat začal až po šedesátce. Nyní pobývá v Horšovském Týně.

Egon Weissenbach – malíř, restaurátor, středoškolský profesor

30.03.1897 (Horšovský Týn) – 27.05.1966 (Víděň)

místa působení: Víděň, Horšovský Týn

Jeden z nejlepších znalců freskové malby. Otec byl v Horšovském Týně soudním radou a později členem obecního zastupitelstva a sehrál významnou úlohu v místním společenském a kulturním životě. Rodina žila na náměstí v domě č. 6. Egon studoval krátce na gymnáziu v Plzni, potom byl poslán do Teplic na odbornou školu pro umělecká řemesla a po jejím dokončení do Vídně na akademii. Již jako student čistil a opravoval oltářní obrazy ve vikariátním kostele sv. Apolináře i v kostele sv. Petra a Pavla. Namaloval dnes neexistující fresku s katolickým námětem na Branku pod horšovskotýnskou radnicí. Zaměřil se na záchranu významných malířských pokladů minulosti, mimo jiné na deskové malby z doby gotiky a renesance. Vypracoval také nové metody obnovy vzácných starých maleb za pomoci různých chemických přípravků. Svému oboru pak vyučoval na akademii ve Vídni.

Dobrohost z Ronšperka – šlechtic

? – 29.05.1506

místa působení: Poběžovice, Horšovský Týn

Nejvýraznější představitel západočeského rodu Ronšperků. Krátce po svém nástupu na trůn mu král Jiří z Poděbrad dal do zástavního držení (po zaplacení 2000 kop grošů českých) Horšovský Týn (hrad, město i celé panství). Pro jeho obyvatele vymohl řadu cenných privilegií. Dobrohost sídlil převážně v Poběžovicích, které za své téměř půlstoleté vlády výrazně změnil. Opustil starší tvrz a na severovýchodní straně, na nejvyšším místě Poběžovic, vybudoval do roku 1470 nový vodní hrad kruhového půdorysu se širokým příkopem. Z něj se dosud zachovala mohutná hranolová věž a pozdně gotické jádro v severním křídle zámku, který později vznikl na místě hradu. Kolem města dal postavit hradby s branami a na náměstí nový kostel (kde byl pak pohřben). Poběžovickým měšťanům, kteří jeho politické postoje podporovali, udělil cenná privilegia, zejména roku 1502. Městečku se starým názvem Poběžovice dal podle sebe také nové jméno Ronšperk.

prof., MUDr. Willibald Nusshardt – císařský rada, primář, lékař, univerzitní profesor, autor odborných publikací

07.07.1784 (Horšovský Týn) – 30.05.1847 (Praha)

místa působení: Praha

Narodil se v Horšovském Týně jako syn místního ranhojiče Františka Nussharda. V osmnácti letech získal titul magistr chirurgie a porodnictví na pražské univerzitě, doktorát získal v roce 1812. Od roku 1813 asistentem teoretické medicíny. V roce 1825 se stává primářem Všeobecné nemocnice v Praze. Jako profesor měl veřejné přednášky o významu očkování. Několik let vedl spolu s prof. Krombholzem lazaret pro lidi postižené cholerou. Napsal řadu odborných lékařských publikací. V roce 1836 mu byl udělen titul císařský rada a civilní zlatá čestná medaile za zásluhy. Roku 1843 byl jmenován generálním ředitelem veškerých pražských nemocničních ústavů. Získal také ruský císařský titul „rytíř Řádu svatého Vladimíra“.

Kalendárium událostí – květen

Návštěva prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka v Domažlicích (Domažlice, 02.-03.05.1923)

Dne 2. května roku 1923 dorazil do Domažlic na dvoudenní návštěvu první prezident Československa prof. Tomáš Garrigue Masaryk. Spoluzakladatel samostatného čsl. státu dorazil do metropole Chodska vlakem, již na nádraží byl přivítán představiteli města. Poté odjel kočárem na vojenské cvičiště a k dalšímu programu se přesunul na hlavní náměstí. Zde jej očekávaly davy krojovaných obyvatel, školní mládež, členové městských spolků nebo hasiči ve slavnostních uniformách. Ti všichni jej nadšeně vítali za zvuků fanfár z Libuše, které se nesly z věže děkanského kostela. O ubytování a stravu významné osobnosti se postaral personál Sokolského domu. Prezidentův pobyt dokumentovalo několik kameramanů, filmový záznam se dochoval a je uložen ve sbírkách Národního filmového archivu. Tomáš Garrigue Masaryk odjel následujícího dne, přičemž si na památku odvezl obraz s chodským námětem od malíře Václava Malého.

Prezident Masaryk vítán Hančí Kozinovou.

Uvítání prezidenta na domažlickém nádraží.

Návštěva velvyslankyně USA Shirley Temple-Blackové v Domažlicích (Domažlice, 05.05.1991)

Velvyslankyně USA Shirley Temple-Blacková město Domažlice navštívila při příležitosti oslav osvobození regionu americkou armádou na sklonku 2. světové války. Společně s Václavem Klausem, ministrem financí a předsedou ODS, položila pamětní věnec k desce připomínající osvobození, zúčastnila se také slavnostního přijetí v prostorách domažlické radnice. Oslavám přihlíželo na domažlickém náměstí několik tisíc návštěvníků.

Položení základního kamene budovy klášterního gymnázia v Domažlicích (Domažlice, 05.05.1767)

Z podnětu provinciála P. Františka Pontze byl 5. května 1767 slavnostně položen základní kámen stavby klášterního gymnázia v Domažlicích. I přesto, že budování měla materiálně podporovat městská rada, tak práce pokračovaly pomalým tempem a objekt byl dokončen až 7. listopadu 1773. Následujícího roku na augustiniánském gymnáziu studovalo 72 žáků.

Položení základního kamene kaple sv. Anny pod Veselou horou (Domažlice, 05.05.1886)

Na cestě vedoucí z Domažlic na Veselou horu nalezneme šestibokou kapli zasvěcenou sv. Anně. Základní kámen k její stavbě byl položen v květnu roku 1886 a zejména díky příspěvku 1300 zlatých od domažlické šlechtičny Anny z Ehrenfeldu se jí přibližně po roce povedlo dokončit. Objekt vybudoval stavitel Alois Procházka, na výzdobě interiéru se podíleli řezbář Jan Franz a truhlář Jan Wilhelm.

Změna erbu Horšovského Týna roku 1622 (Horšovský Týn, 06.05.1622)

Horšovskému Týnu Ferdinand II. výrazně pozměnil erb, a to česky psaným znakovým privilegiem vydaným ve Vídni 6. května 1622. Z městského znaku byly tehdy odstraněny symboly provinivších se Lobkoviců a naopak se do něj dostala říšská černá orlice s panovníkovými iniciálami F II na prsou (roku 1927 byly oba habsburské symboly ze znaku odstraněny a město se vrátilo ke znaku udělenému městu v roce 1546 Ferdinandem I.).

Položení základního kamene kostela v Bělé nad Radbuzou (Bělá nad Radbuzou, 07.05.1696)

Dne 7. května 1696 byl položen základní kámen stavby barokního kostela Panny Marie Sedmibolestné v Bělé nad Radbuzou. Stavbu povolila a financovala tehdejší majitelka panství Anna Marie Terezie Metternichová, rozená Cukrová z Tamfeldu. Jednolodní kostel byl empírově přestavěn do dnešní podoby v 1. polovině 19. století.

Požár Domažlic roku 1822 (Domažlice, 07.05.1822)

Nejhorší požár v dějinách města Domažlic vzplál 7. května roku 1822. Ve večerních hodinách tohoto dne začalo hořet v dnešní Spálené ulici, po vyschlých šindelových střeších se oheň rychle rozšířil a to i za přispění náhlého zesílení větru a nedostatku hasební vody. Během malé chvíle začala hořet kostelní věž a krov chrámu. Odtud potom oheň přeskočil na druhou stranu náměstí. Přibližně o půlnoci se požár přestal výrazněji šířit, v některých domech však hořelo ještě druhý nebo i třetí den. Neštěstí si vyžádalo několik lidských životů a obrovské materiální škody, které byly později vyčísleny přibližně na 500 000 vídeňských zlatých. Shořelo přes 110 domů, oheň poničil kostelní věž, chrámový krov i radnici. V ní padla požáru za oběť většina úředních písemností, ale také nejstarší vyobrazení města z roku 1200.

Položení základního kamene nové budovy gymnázia na Chodském náměstí (Domažlice, 10.05.1881)

Pro výstavbu nové budovy gymnázia bylo rozhodnuto využít plochu na dnešním Chodském náměstí, č. 97. Slavnostní položení základního kamene se uskutečnilo 10. května 1881, a to za přítomnosti řady významných osobností. Kámen s pamětní listinou uloženou v plechové skřínce našel místo vpravo od vstupních dveří objektu, nad úrovní okolního terénu. Potřebné finance k dostavění budovy v hodnotě 29 000 zlatých věnovala městská spořitelna.

Zasazení Lípy Svobody na Hrádku (Hrádek, 11.05.1919)

První jaro v samostatném Československu bylo mj. také obdobím, kdy lidé hromadně vysazovali tzv. Lípy Svobody. Dělo se tomu ve městech, na vsích, ale také na památných místech v krajině. Takto byla vysazena Lípa Svobody u pomníku Jana Sladkého Koziny na Hrádku, přičemž slavnostní sázení uspořádalo okresní sdružení Republikánské strany československého venkova v Domažlicích. Událost se uskutečnila s hudebním doprovodem a za hojně účasti krojovaného lidu.

Odeslání základního kamene pro Národní divadlo (Domažlice, 13.05.1868)

Podle zpráv Národních listů věnovala kámen pro Národní divadlo domažlická Beseda a pochází z Čerchova (podle složení kamene však byl vylomen z lomu mezi Babylonem a Pilou).

Dne 13. května 1868 byl přivezen slavnostním průvodem z Havlovic do Domažlic, večer odeslán vlakem do Prahy a 15. května slavnostně převezen na staveniště divadla, kde jej předal dr. J. Škarda, tehdejší poslanec Českého zemského sněmu za okresy domažlický a klatovský. V současné době je vidět v klenuté místnosti pod hlavní šatnou, kde vedle částečně obnaženého základního kamene je i dalších dvacet kamenů včetně kamene opatřeného nápisem Domažlice, Šumava a označeného č. 7.

Odhalení pomníku obětem 1. světové války v Draženově (Draženov, 13.05.1923)

Také Draženov patří mezi velké množství českých obcí, ve kterých nalezneme pomník obětem 1. světové války. Dílo akademického sochaře Vladimíra Bretschneidera bylo odhaleno 13. května 1923 za velké účasti obyvatel při slavnosti, jejíž rozsah daleko překročil rámec obce. Během odhalení kamenného pomníku promluvil spisovatel Jindřich Šimon Baar, jednu ze svých básní mu věnoval i básník Antonín Klášterský.

Založení Klubu českých turistů v Domažlicích (Domažlice, 20.05.1893)

Největší zásluhu na založení domažlického odboru měli architekt Vratislav Pasovský, úředník c. k. místopředsedství Jaroslav Prokop a obchodník Max Duffek. V čele prvního výboru stanul tehdejší starosta Domažlic Petr Hana, který jej vedl až do roku 1905, jednatelem byl zvolen Max Duffek. První turistickou akcí odboru byla vycházka na Čerchov, během které měl padnout návrh na výstavbu rozhledny na této nejvyšší hoře Českého lesa.

Odhalení pamětní desky anglickému králi Eduardovi VII. (Horšovský Týn, 20.05.2004)

U hlavního vstupu do horšovskotýnského zámku nalezneme na zdi umístěnou bronzovou pamětní desku

upomínající na návštěvy anglického krále Eduarda VII. Deska byla slavnostně odhalena dne 20. května 2004 při příležitosti 100. výročí návštěvy města anglickým králem. Ten do Horšovského Týna zavítal ještě v letech 1906, 1907 a 1908. Účelem jeho zdejších zastávek byly zejména vyhlášené hony v nedaleké horšovské a podrážnické oboře, které pořádal kníže Karel Jan Trauttmansdorff.

Položení základního kamene Kurzovy věže na Čerchově (Čerchov, 23.05.1904)

Původně stávala na vrcholu nejvyšší hory Českého lesa dřevěná rozhledna, ta však již svému účelu nedostačovala. Domažličtí turisté se proto rozhodli pro výstavbu nové, tentokrát kamenné. K slavnostnímu položení základního kamene budoucí Kurzovy věže došlo 23. května 1904, stavba 25 metrů vysoké rozhledny byla financována ze sbírek prováděných již od roku 1902. Slavnostní předání věže veřejnosti bylo uskutečněno 16. července 1905.

Výsady udělené Kdyni panovníkem Maxmiliánem II. roku 1570 (Kdyně, 24.05.1570)

Ke dni 24. května roku 1570 je datována listina českého krále a římsko-německého císaře Maxmiliána II. Prostřednictvím jí udělil Kdyni městský erb a právo týdenního a dvou výročních trhů. Originál této listiny se nedochoval, na rozdíl od podobného dokumentu věnovaného blízkým Všerubům.

Výsady udělené Všerubům panovníkem Maxmiliánem II. roku 1570 (Všeruby, 24.05.1570)

Ke dni 24. května roku 1570 je datována listina českého krále a římsko-německého císaře Maxmiliána II., která se vztahuje k panství Jiřího z Gutštejna. Prostřednictvím této česky psané listiny udělil městečku Všeruby u Domažlic městský znak a právo týdenního a dvou výročních trhů. Stejně výsady udělil také blízké Kdyni, v jejím případě se však originál dokumentu nedochoval.

Odhalení pamětní desky prezidentu Tomáši Garriguu Masarykovi (Domažlice, 24.05.1934)

Pamětní deska byla odhalena na tehdejším hotelu Šumava ve Fastrově ulici čp. 148. Slavnostním řečníkem byl Ladislav Horák z Prahy, tvůrcem díla firma Františka Anýže rovněž z Prahy. Deska obsahovala nápis: „V této budově odpovídal v letech 1891-1893 svému voličstvu prof. dr. T. G. Masaryk jako poslanec poprvé vyslaný do říšské rady ve Vídni, zahajuje tak svou politickou činnost, vyvrcholenou v r. 1918 osvobozením národa a obnovením samostatnosti jeho v republice československé. Pro věčnou paměť“. Po jejím odstranění v roce 1953 z ní byla zhotovena pamětní deska Juliu Fučíkovi, která byla umístěna na domě č. 50 na náměstí. Při znovuodhalení v roce 1991 byla pamětní deska zhotovena se stejným textem a umístěna na původní místo. Její odhalení provedl Rudolf Svačina.

Nabídka knih k vypůjčení v naší knihovně

Majonéza k snídani - Markéta Lukášková

Ema měla s emocemi vždycky problém. Místo, aby je prožívala, raději je pitvá a sama si drží odstup. Nejvíc ze všeho chce analyzovat lásku. Co je vlastně zač a proč třeba jejím rodičům zmizela? Proč zůstává tichá babička s despotickým dědou? Proč si její nejlepší kamarád nepřizná, kam ho táhne jeho srdce? Některé věci ale pochopíte jen tak, že se do nich namočíte, a proto se sama pustí do vztahového experimentu – na své první lásce.

- román pro ženy, 341 stran

Na co slova nestačí - Brigid Kemmerer

Rev Fletcher bojuje s traumaty z minulosti. S adoptivními rodiči po boku se mu to daří, ale s dopisem od jeho násilnického otce se vše vrátí. Emma Bluelová radši programuje vlastní počítačovou hru, než aby čelila rozpadajícímu se manželství svých rodičů. Jenže ji kontaktuje online troll, kterého se začne bát. Když se Rev a Emma potkají, zatouží sdílet svá tajemství. Věci však začnou být nebezpečné a jejich vzájemná důvěra projde tím největším testem.

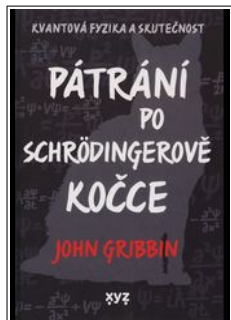
- psychologický román, 389 stran

Pátrání po Schrödingerově kočce - John Gribbin

Kvantová fyzika a skutečnost. Žádná detektivka ani legrace. Podtitul zní: Kvantová fyzika a skutečnost. Je to něco mnohem více než detektivka a místo legrace spíše mrazení v zádech. Celá knížka je o věcech, které jsou tak zvláštní, že i Einstein věnoval značnou část svého života snahám o jejich převedení do klasické podoby (tj. do podoby klasických fyzikálních deterministických teorií).

- kvantová fyzika, 380 stran

Po stopách českých filmů a pohádek - Radek Laudin

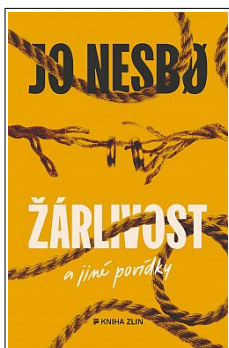
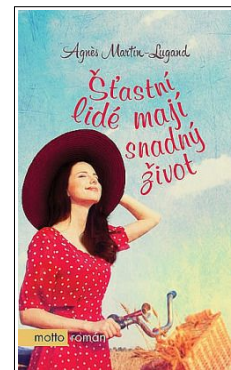
Zažijte atmosféru zámků, po kterých se procházely Popelka nebo princezna Lada. Vstupte do chalupy, ze které vyrazili za dobrodružstvím hrdinové pohádky Tři bratři nebo vystoupejte na hrad, kde pykal za svou ješitost Anděl Páně. Obdivujte krásu vesnických stavení ze seriálu Doktor Martin nebo noblesu a atmosféru interiérů, ve kterých se natáčel seriál První republika. Vstupte zkrátka do míst, která důvěrně znáte, ale osobně jste je ještě nenavštívili.

- cestopis a místopis, 167 stran

Šťastní lidé mají snadný život - Agnès Martin-Lugand

Po návratu z Irska je Diane pevně rozhodnutá začít nový život v Paříži. S pomocí přítele Felixe se vrhne do práce ve své kavárně „Šťastní lidé čtou a pijou kávu“ a v tomto klidném přístavu potká jednoho dne Oliviera. Je milý, pozorný a hlavně chápe, že Diane už nechce žádné děti. Nemůže se totiž vzpamatovat ze ztráty své dcery. Když už si Diane myslí, že její život poplyne v tomto klidném řečišti, dojde k události, která zbourá všechny její jistoty...

- román pro ženy, 300 stran

Žárlivost a jiné povídky - Jo Nesbø

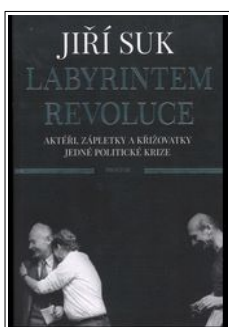
Nevěra se nevyplácí a nakonec vždycky vyjde najevo. A když se vašeň proplete se žárlivostí, k pomstě zbývá už jen krůček. Dva úplně stejní horolezci bojují o krásnou řeckou servírku. Taxikář nachází v šéfově autě náušnici své manželky. Žena letící z New Yorku do Londýna se kvůli manželově nevěře rozhodne spáchat sebevraždu. Nebezpečný kolotoč silných emocí se dává do pohybu...

- krimi povídky, 220 stran

Dvě hrsti života - Katharina Fuchs

Dvě silné ženy, dva německé osudy a příběh slavného berlínského nákupního domu KaDeWe. Německo 1914: Charlotte vyrůstá v Sasku na rozlehlém statku svého otce, úspěšného obchodníka. Zdá se, že jí svět leží u nohou, když je svou tetou a jejím židovským manželem uvedena do společnosti. Zde potká svou první lásku. Ale první světová válka jí zhatí plány a její život se navždy změní. Ve stejnou dobu se s nástrahami osudu potýká i Anna...

- román pro ženy, 470 stran

Labyrintem revoluce - Jiří Suk

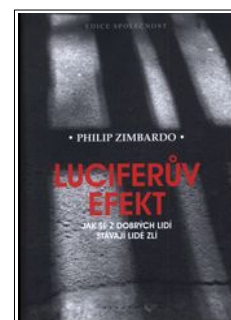
Kniha předního českého historika v oboru současných dějin obsahuje historickou analýzu revolučního dění na sklonku roku 1989, na kterou bezprostředně navazuje rozbor přechodného období od ledna do parlamentních voleb v červnu 1990. Hlavními fenomény zkoumání jsou mocenská strategie nastupující elity, vyjednávání s představiteli „starého režimu“ o změně politického systému a názorová diferenciací uvnitř Občanského fóra.

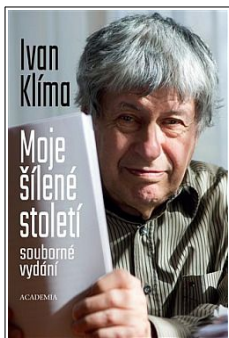
- politika, 507 stran

Luciferův efekt - Jak se z dobrých lidí stávají lidé zlí - Philip Zimbardo

Opravdu se mohou stát z průměrných, obyčejných lidí symboly zla? Odpověď na tuto otázku hledal po třicet let americký psycholog P. Zimbardo. Název knihy odkazuje na okolnosti schopné vyvolat v člověku změnu od dobra ke zlu podobně, jako když Boží anděl Lucifer změnil svou tvář a přeměnil se v Satana. Kniha podrobně zkoumá často mlhavou hranici mezi dobrem a zlem na mnoha příkladech.

- psychologické aspekty, 625 stran

Moje šílené století - Ivan Klíma

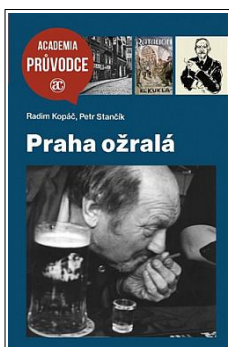
V roce devadesátých narozenin jednoho z nejnámějších českých spisovatelů 20. století Ivana Klímy vycházejí souborně v jednom svazku jeho paměti Moje šílené století. Autor popisuje svůj život ve dvacátém století, v němž zakusil dvě zhoubné diktatury, od dětství za protektorátu až do přelomového roku 1989. Nazval ho „šíleným stoletím“ – jako úsek dějin, kterému nejsme s to porozumět, stejně jako nerozumíme šílenému člověku.

- autobiografie, 793 stran

Neklidný zadek mě pálí - Zdeněk Matěj Kuděj

Literární návrat velkého tuláka. Neznámé a dosud nevydané texty. Vzpomínky na kumpána Jaroslava Haška. Povídky z protektorátní Vysočiny. Křivolaké veršované. Potutelně ironický úsměv, odřený kožený kabát, podkolenky, kožené okované boty, pevná hůl. A na zádech batoh a v něm buď houby nebo bačkory a holení. Tak rázoval českomoravskou krajinou Zdeněk Matěj Kuděj.

- vzpomínky, eseje, 213 stran

Praha ožralá - Radim Kopáč & Petr Stančík

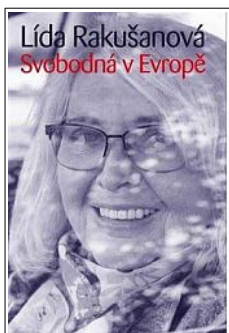
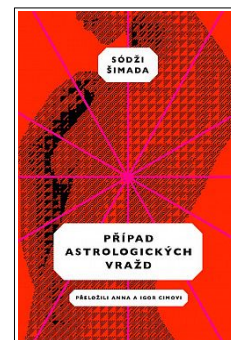
Obsáhlá kniha provádí čtenáře po hospodách a vinárnách staré i novější Prahy a přináší obrazy ze života i z literatury. Kdo, kdy, kde, co, s kým – a proč. Vycházka od pozdně středověké Jedové chýše, kde se za časů Egona Kische tančilo s mrtvolou, přes hospodu U Ježíška, v níž úřadoval Jan Neruda, až k dejvické nádražce, kde se při pivu holduje Miloši Frýbovi. Kniha je bohatě ilustrována z dobových pramenů i nejnovějšími fotografiemi.

- pohostinství, průvodci, 396 stran

Případ astrologických vražd - Sódži Šimada

Astrolog, jasnovidce a samozvaný detektiv Kijoši Mitarai musí během jednoho týdne vyřešit záhadu strašlivých vražd, která trápí Japonsko už čtyřicet let. Kijoši požádá o pomoc svého přítele ilustrátora a společně se snaží přijít na kloub záhadě, která nedá spát celé zemi: Kdo zavraždil umělce Umezawu, znásilnil a zabil jeho dceru a poté rozsekal těla šesti dalších lidí, aby stvořil Azoth, tedy dokonalou ženu?

- detektivka, 371 stran

Svobodná v Evropě - Ludmila Rakušanová

Vzpomínky přední české novinářky Lídy Rakušanové představují otevřenou a nic nepředstírající výpověď o osobním i pracovním životě člověka, v jehož osudu se podobně jako u celé generace vrstevníků odrážely a tak či onak jej formovaly dramatické peripetie dějin druhé poloviny 20. století. Čtenář se z první ruky dozvídá o jednání a názorech známých i méně známých představitelů československého exilu i domácí polistopadové společnosti.

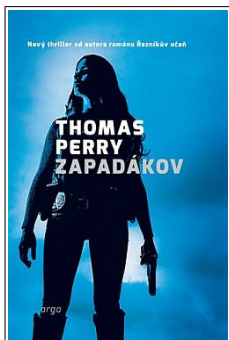
- autobiografie, 287 stran

Vlčí růže - Katja Kettu

Ve svém nejnovějším románu Vlčí růže nás Katja Kettu opět zavede do prostředí, které je stejně tak neznámé, jako fascinující – do indiánské rezervace Fond du Lac v Minnesotě. Nežijí tam ale jen indiáni, nýbrž i „Findiáni“ – potomci finských přistěhovalců a původních obyvatel. Rose zmizela před pětačtyřiceti lety, ale její příběh se dere na povrch.

- detektivní román, 259 stran

Zapadák - Thomas Perry

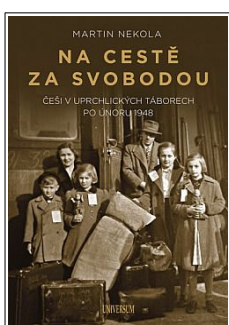
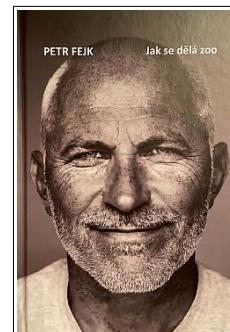
Weldonville je poklidné městečko v Coloradu. Jako by se tu zastavil čas. Ale kousek za městem stojí pěkná moderní věznice, kam v poslední době přibyla spousta vězňů se zostřeným dohledem. Dvanáct z nich vymyslí a provede plán, jak se dostat ven. Aby se ztratili v davu, vypustí na svobodu přes tisícovku dalších zločinců, a ti, protože nemají kam jinam jít, přepadnou Weldonville a jako dobytka armáda znásilňují, kradou a vraždí.

- thriller, 304 stran

Jak se dělá zoo - Petr Fejk

Knihy vzpomínek bývalého ředitele Zoo Praha. Vyprávění o těžkých začátcích, o povodni a o tom, jak se ze staré zoo stala jedna z 10 nejlepších na světě. Kniha je jiná než běžná produkce tohoto žánru. Nejde v ní jen o veselé historky se zvířaty. Je to přímý, nezkrácený pohled do útrob zoo a boje za její kvalitu. Včetně odvrácených stránek jejího provozu a chovu zvířat v zajetí.

- autobiografie, 347 stran

Na cestě za svobodu: Češi v uprchlických táborech po únoru 1948 - Martin Nekola

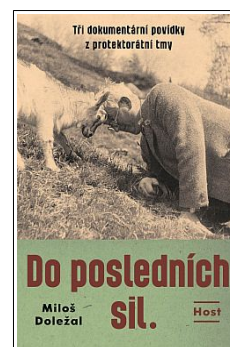
Knihy se věnuje exilu po roce 1948. Víte, co čekalo československé emigranty? Svět na ně nebyl připraven, a tak museli uprchlíci trávit určitý čas v lágrech. Tam si vydávali vlastní časopisy, organizovali divadlo, školní výuku, zkrátka podmínky je dohnaly ke specifickému způsobu života. Autor se osobně sešel s pamětníky či jejich potomky a nasbíral cenné reálie: dopisy, letáky, osobní doklady, a pochopil mnohé souvislosti.

- politologie, 185 stran

Do posledních sil - Miloš Doležal

Tři dokumentární povídky z konce protektorátu. Spojenci v Normandii, v protektorátu tma. Německo stále okupuje většinu kontinentální Evropy. Třetí říše vede totální válku a nepřestává vyvolávat temné běsy. Poslední měsíce druhé světové války a protektorátu jsou dobou zrychleného času, shluku dramatických dějů a rozuzlením řady příběhů. Někteří na sklonku války vysílením umírají, jiní si v obklíčení nepřátel berou život, další zbaběle utíkají.

- válečné povídky, 382 stran

Zuzanin dech - Jakuba Katalpa

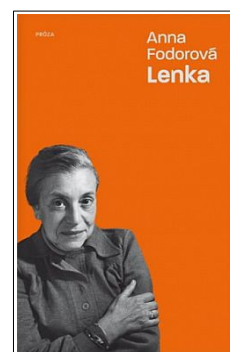
Jsou tři. Zpočátku děti. Svět je v rovnováze. Později se všechno změní. Ona miluje jednoho z nich, ji milují oba dva. Zuzana Liebeskindová je dcera cukrovárníka. Nic jí nechybí, kráčí životem lehce, obklopena láskou. Vzduchem se vznášejí vlákna přepáleného cukru. Třicátá léta dvacátého století v malém městečku Holašovice jsou sladká. Teprve během německé okupace začne Zuzana dospívat. Bolestně vrůstá do dějin a dějiny se vpisují do ní.

- psychologický román, 304 stran

Lenka - Anna Fodorová

Intimní příběh plný nečekaných zvratů a překvapivých odhalení. Suverénně napsaná próza o bolestných ztrátách, o lásce i rodinných tajemstvích, která se chvílemi čte jako napínavá psychologická detektivka. Autorka, povoláním psychoterapeutka, je dcerou poslední německy píšící pražské spisovatelky Lenky Reinerové (1916-2008). Ve své knize zachycuje s velkou empatií odcházení blízkého člověka...

- biografický román, 174 stran

Ruce houslisty - Alena Ježková

Strhující příběh česko – německo – židovské rodiny na pozadí událostí našich dějin 20. století. Citlivé zachycení 20. století v podání Aleny Ježkové se úspěšně může řadit do současného trendu ženských autorek Mornštajnové a Lednické, které pečlivě a bez přehnaného sentimentu prozkoumávají českou identitu a minulost.

- historické povídky, 164 stran

15 roků lásky - Patrik Hartl

Realita umí být neuvěřitelná a skutečné události někdy působí nepravděpodobně. Aleš by do svých třiceti dvou let nevěřil, že jeho život bude vypadat takhle. Představoval si ho úplně jinak. Jednoho dubnového odpoledne roku 2001 se zamiloval do ženy, která na něj naložila takovou porci lásky, že by to porazilo i vola. Tento román vypráví o všem, co musel zvládnout, aby se s tou láskou naučil žít.

- humorný román, 493 stran

Maria Montessoriová - Laura Baldini

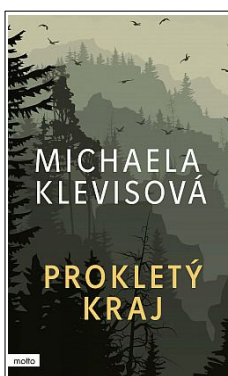
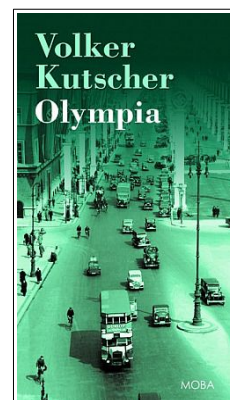
Maria Montessoriová byla výrazná osobnost, pocházela ze zámožné italské rodiny, v roce 1896 se stala první doktorkou medicíny v Itálii, zajímala se o výchovu mentálně postižených dětí a o otázku dětských nervových nemocí, později se věnovala propagaci svého programu vzdělávání. Autorka románovou formou přibližuje náročnou cestu této inteligentní vzdělané dívky.

- historický román, 278 stran

Olympia - Volker Kutscher

Uprostřed všeobecného olympijského nadšení musí Gereon Rath v utajení vyšetřovat vraždu v olympijské vesnici. Vládci Německa se obávají, že hry sabotují komunisté. O tom má Rath své pochybnosti a odvádí svou práci spíše apaticky, zvláště když má své vlastní problémy: je hostitelem amerických turistů a jeho manželka Charly na protest odešla z domu. Poté v olympijské vesnici narazí na kolegu s komunistickou minulostí.

- detektivní román, 589 stran

Prokletý kraj - Michaela Klevisová

Jelení Horou se několikrát prohnaly dějiny plné nenávisti a zmaru. Vesnička ukrytá v pošumavských lesích dodnes není ideální místo k životu. Gerdu s dcerou k návratu sem přiměl jenom rozvod a nedostatek peněz. Z jednotvárnosti ji vytrhne až seznámení s Lindou, která tu pátrá po minulosti své rodiny. Vzápětí ale ve vesnici za podivných okolností někdo zemře... a zločin oběma ženám pomůže odhalit staré tajemství...

- detektivka, 302 stran

Temná půle - Stephen King

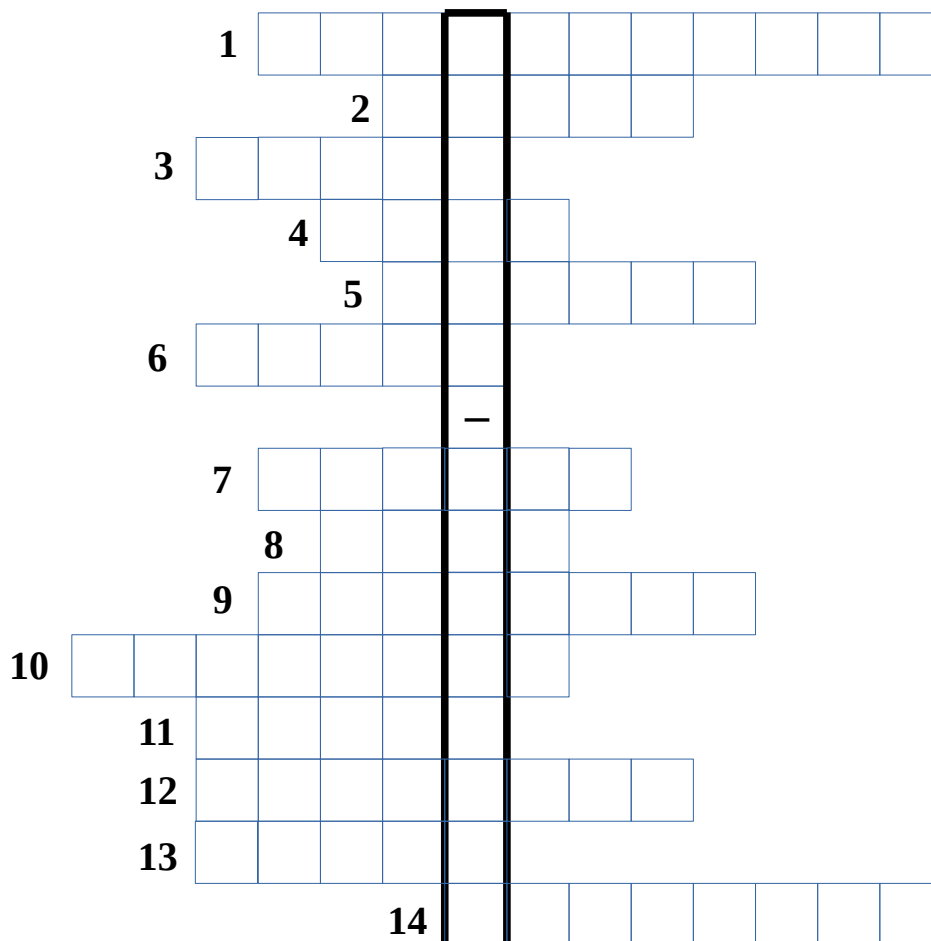
Spisovatel z Castle Rocku Tad Beaumont se rozhodl, že překoná svůj problém psaním pod pseudonymem, a tak vzniknul imaginární George Stark. Starkovy knihy dosáhly grandiózního úspěchu, avšak jednoho dne má Tad toho všeho po krk a Starka „pohřbí“. George Stark se ovšem nemíní jen tak vzdát svého práva na život. Na Tadovi vynucuje, aby pokračoval v psaní pod jeho jménem – to jediné ho může udržet na živu.

- horor, 388 stran

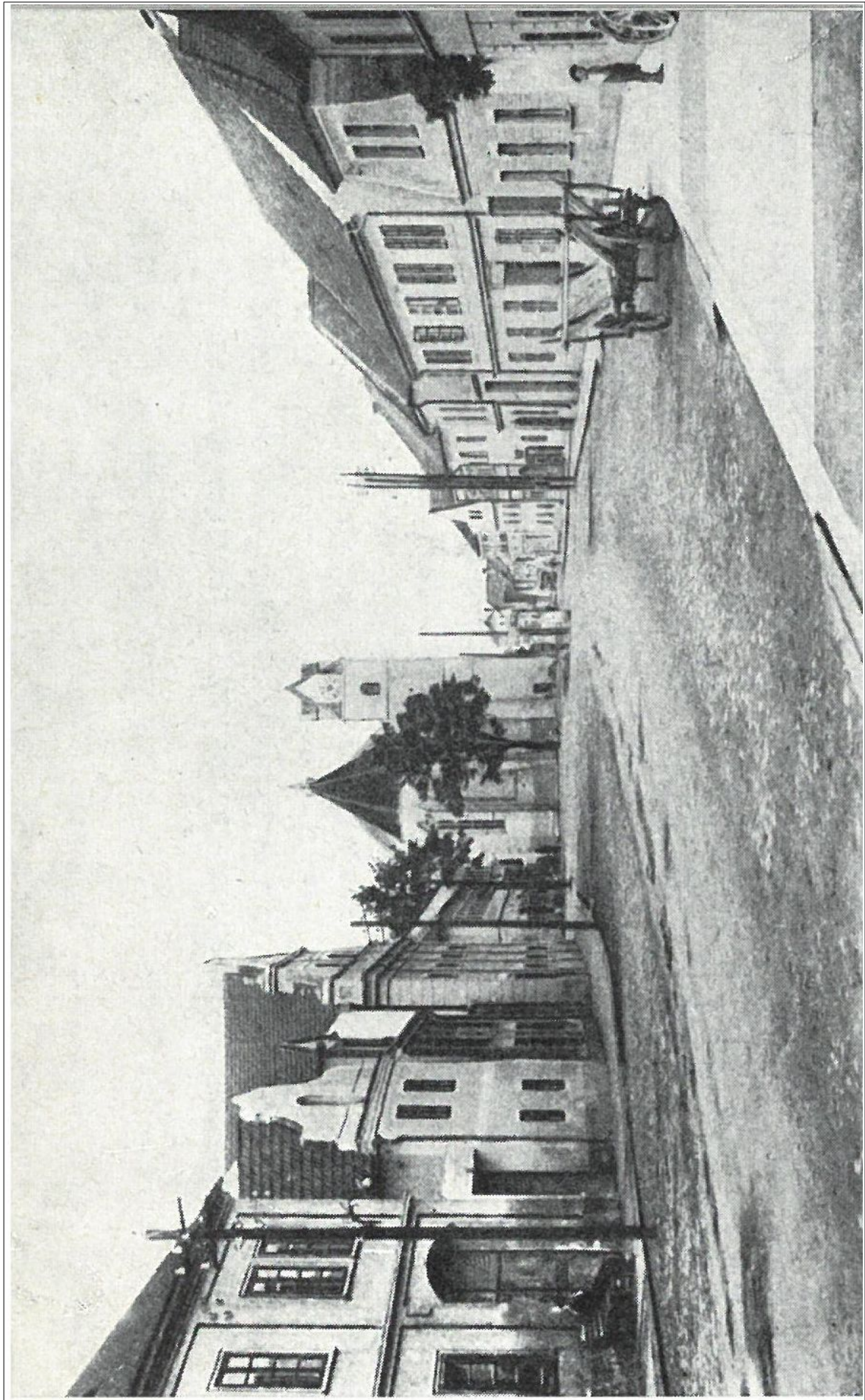

Křížovka - Jak znáte literární milenecké dvojice?

- 1) Autorem patrně jednoho z nejznámějších milostných příběhů, divadelní hry Romeo a Julie, je William
- 2) Neopětovanou lásku prožívá Taťána v románu Alexandra Sergejeviče Puškina Oněgin.
- 3) Edmond Dantès a jeho milovaná Mercedes jsou hlavními hrdiny knihy Alexandra Dumase staršího Monte Cristo.
- 4) Milostná novela Romaina Rollanda o tragické lásce mladých milenců ve stínu válečného utrpení a hrůz první světové války má název a Lucie.
- 5) V řecké mytologii vyvolal trójskou válku Paris, který unesl nejkrásnější ženu světa, jménem
- 6) Krásná dívka Mariana se zamilovala do zbojníka a lučištníka z lesa Sherwooda, který se jmenoval Hood.
- 7) Hlavním tématem francouzského eposu je nenaplněná láska mezi rytířem Tristanem a irskou princeznou. Jméno princezny je
- 8) Manželem královny Guinevery, byl Artuš z hradu Kamelot.
- 9) Jednou z hlavních postav Trojské války, manžel Pénélopy, byl
- 10) Z řecké mytologie pochází tragický příběh, ve kterém žena, která byla dříve vodní vílou, zatouží uvidět své družky, cestou k nim jí uštkne had a ocitne se v podsvětí, ve světě mrtvých, odkud se jí snaží její manžel zachránit. Jména nešťastných manželů jsou Orfeus a
- 11) V románu Jane Austenové Pýcha a předsudek se nakonec hlavní postavy Elizabeth Bennetová a pan dočkají šťastné lásky.
- 12) Znamou mileneckou dvojici tvoří také Eržika a Nikola Šuhaj. Obec, odkud Nikola pocházel, a v jejímž okolí se odehrávaly všechny tragédie se jmenuje
- 13) Hlavní hrdina milostného románu Johanna Wolfganga von Goetha Wether se nešťastně zamiluje do zadané dívky jménem
- 14) Snad nejvášnivější známou mileneckou dvojicí jsou hrdinové románu Margaret Mitchellové Jih proti Severu, Rhett Butler a O'Harová.

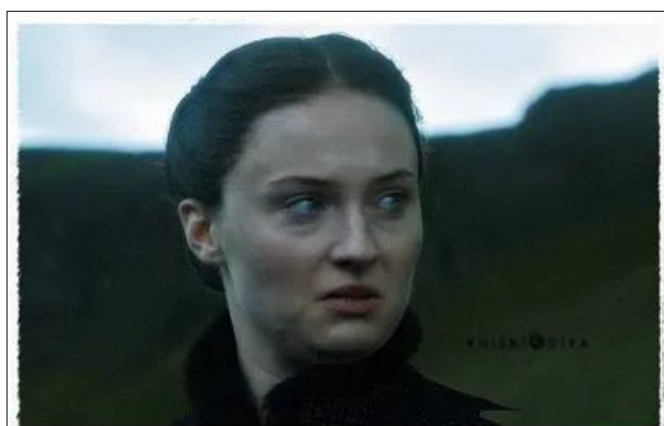
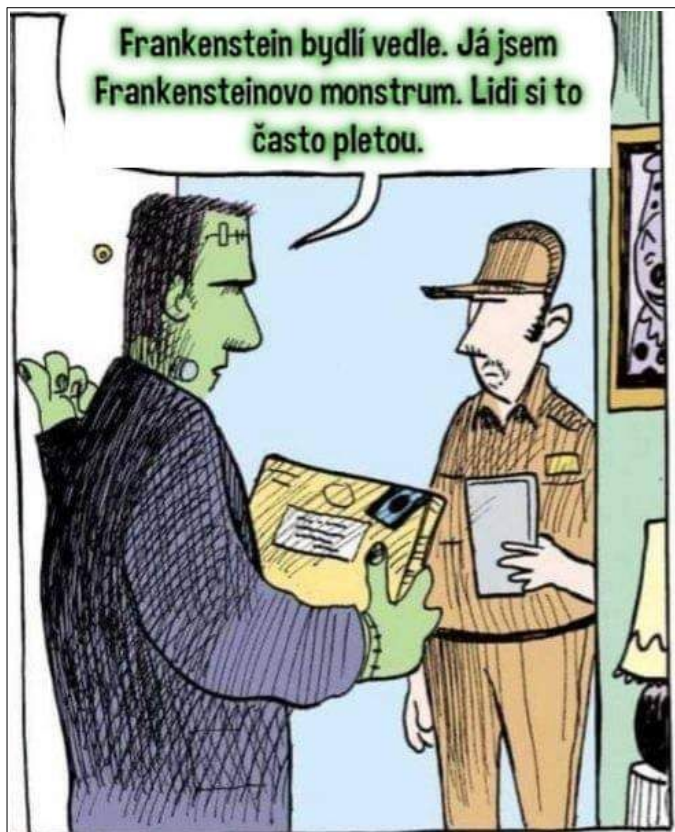

***Historie domů v Horšovském Týně**
ulice Na Přeložce, pohled na Kostel sv. Apolináře*

12. 7. 2022

**Můj výraz, když někdo řekne,
že nerad čte...**

V této knize listuji většinou ve dvě v noci.
Rozhodně není nemastná - neslaná 😄

Městská knihovna
náměstí Republiky 102
346 01 Horšovský Týn
telefon: 379 422 572
mobil: 731 614 064
e-mail: knihovna@htyn.cz
knihovnaht@seznam.cz
<https://knihovnahorsovskytyn.webk.cz>

půjčovní doba:

Po	9:00 – 12:00	13:00 – 18:00
Út	zavřeno	
St	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Čt	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Pá	9:00 – 12:00	13:00 – 15:00